

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo
78.180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Pilsudski bo razpustil poljski Sejem?

Izvedel bo tudi načrt reforme ustave — V slučaju nada-
ljevanja nemške revizionistične akcije bo zahteval Pil-
sudski intervencijo DN.

Varšava, 26. avgusta. g. V politič-
nih krogih vlada še vedno večja ali
manjša nejasnost, kaj je pravo ozadje
prevzema vlade po maršalu Pilsud-
skemu.

Vladi prijazno časopisje izraža mi-
šljenje, da se je Pilsudski odločil uki-
niti Sejm v sedanji sestavi, ga razpu-
stiti ter razpisati v kratkem nove vo-
litve. Smatrajo pa tudi za mogoče, da
bo najprej poskušal neparlamentarnim
potom izvesti že davno izdelani načrt
ustavne reforme. Novi ministrski
predsednik se do sedaj o svojih načrtih
še ni izjavil, tako da imajo novi-
narji proste roke za razne kombinaci-
je.

Del časopisja spravlja rekonstruk-
cijo kabineta v zvezo tudi z zunanje-
političnimi dogodki v zadnjem času,
zlasti z obnovitvijo nemškega re-
vizionističnega programa. Tako trdijo
nekateri listi, da namerava Pilsudski
v primeru ponovitve sličnega dogo-
dka, kakor je bil Treviranusov govor,
storiti energične ukrepe ter se posla-
žiti Društva narodov za varstvo polj-
skih interesov. Dalje govore v poli-
tičnih krogih, da ni izključeno, da bo
Pilsudski sam odpotoval v Ženevo,
kjer bo v slučaju potrebe enkrat za
vselej pred svetom Društva narodov
zavrnil nemške revizijske zahteve.
Slični korak je maršal Pilsudski storil
že svojčas glede poljsko-litovskega
spora o Vilni. Potrditev te vesti se do
sedaj od uradne strani še ni mogla do-
biti.

Varšava, 26. avgusta. g. Novoimeno-
vani poljski ministrski predsednik Pil-
sudski je imel nocoj z glavnim uredni-
kom poluradnega lista »Gazeta Polska«
daljši razgovor, v katerem je ostro kri-
tiziral nekatere določbe poljske ustave

se zelo zaničljivo izrazil o semjskih po-
slančih.

Kot svojo najvažnejšo nalogo je ozna-
čil, da mora izpremeniti ustavo, ki je se-
stavljena tako smešno, kakor je bilo du-
ševno razpoloženje dotičnih parlamen-
tarcev. Maršal Pilsudski je pri tem citi-
ral nekaj odstavkov iz ustave ter je po-
kazal na očitna nasprotstva, ki morajo
imeti za posledico zmešnjavo v političnem
življenju. Tako n. pr. semjski poslanci
po ustavi nimajo pravice vlada, vendar
pa stremijo kljub temu za to, da bi ipak
vladali. Vsaki od njih bi bil rad nadspre-
vodnik, nadinženjer, nadšef vlade in nad-
predsednik države, z eno besedo univer-
zalen človek, kateremu mora služiti ves
svet. Vsi poizkusi odstraniti to mentali-
teto, so se izjalovili. Vsa Poljska je oku-
žena po tej atmosferi.

Pilsudski je dalje opozarjal na to, da
imata državni predsednik in ministrski
predsednik zaradi določb sedanje ustave
vezane roke, dočim se na drugi strani
parlamentarci zaradi njihovega malo-
marnega delovanja praktično ne morejo
postaviti pred sodišče. Vse to bo brez-
pogojno odstranil, ker je prišel do pre-
pričanja, da so zadnji motivi za to men-
taliteto poslancev samo v materijelnih
vidikih. Ljudski izvoljenci potrebujejo
denar in še enkrat denar za svoje lastne
svrhe in za svrhe stranke. Ta denar bi
hoteli vzeti iz državnih blagajin. On pa ne
bo pustil, da se bo ta kuja gojila z do-
hodki davkoplačevalcev.

Z ozirom na zadnji krakovski kongres
je izjavil Pilsudski, da opozicija nima
pravice sklepati v imenu odgojenega se-
jna kake manifeste. Zelo lahko je, dobiti
nekaj več ali manj kvalificiranih oseb za
take akcije. Vprašanje pa je, ali naj bo
država odvisna od zborovanja takih
oseb?

Važna zasedanja fašističnih institucij

Žitni odbor bo proučeval vprašanje spopolnitve italijan-
skega poljedelstva — Prva seja Narodnega korporacij-
skega sveta

Rim, 26. avgusta. d. Uradni list fa-
šistične stranke »Foglio d'Ordini« objav-
lja program dela vlade in fašistične
stranke za prihodnja dva meseca. 11.
septembra bo prišel zasedati pod pre-
sedstvom Mussolinija odbor za žito, ki
bo proučeval statistike o letošnji žitni
žetvi ter sklepal o ukrepih, potrebnih za
pospeševanje sejanja žita. Na tej konfe-
renci bo obširno poročal o splošnem
stanju italijanskega poljedelstva tudi mi-
nister za poljedelstvo. Seja se bo bavila
tudi z vprašanjem izvedbe in poživitev
takozvane žitne bitke, ki jo mislijo po-
spešiti s podeljevanjem večjih nagrad
kot doslej za najboljši pridelek in za no-
vo posejane površine na preje zapuščeni-
h poljih. Sporedno z zasedanjem glav-
nega žitnega odbora se bo vršilo tudi
zasedanje provincialnih žitnih svetov.

22. septembra se bo sestal Osrednji
korporacijski svet, ki bo pripravil gra-
divo za sestanek plenarne skupščine
Narodnega korporacijskega sveta. Ta
se bo sestal 30. oktobra prvič odkar je
imenovan. Namen tega zasedanja bo
predvsem proučevanje dosedanjih uspe-
hov in neuspehov pri izvedbi korporaci-
jskega zakona in razpravljanje o raz-

nih predlogih za izboljšanje korporacij-
skega sistema.

7. oktobra pa se bo vršilo zasedanje
Velikega fašističnega sveta, ki se bo
pečal s splošnim političnim položajem
in s položajem v posameznih fašističnih
organizacijah. V prvi vrsti v milici, o
čemer bo poročal šef štaba milice gene-
ral Teruzzi. Po zasedanju teh glavnih
fašističnih organizacijskih vodstev pa se
bo vršil velik sprejem voditeljev fa-
šizma pri ministrskem predsedniku
Mussoliniju 25. oktobra. Ob tej priliki
bo podan splošni pregled fašističnega
dela v preteklem letu, nakar bo začrtal
predsednik Mussolini v daljšem govoru
naloge fašistične vlade in stranke za
prihodnje leto.

Turati utrjuje mlade fašiste

Rim, 26. avgusta. AA. Kakor piše »Gior-
nale d'Italia«, je imel včeraj tajnik fa-
šistične stranke Turati v Rimu nagovor na
skupino fašističnih avantgardistov. Med
drugim je rekel: Nič lepšega ne more otri
od vaših mladih dvajsetih let. Toda ne
pozabite, da tudi vam življenje ne priza-
nese s težkimi in strašnimi preizkušnjami,
ki pa bodo obenem tudi lepe — te preiz-
kušnje so morali prestati tudi vaši starejši
tovariši.

Bombni atentat na policijskega ravnatelja

Indijski nacionalisti so vrgli na avtomobil policijskega ravnatelja v
Kalkuti tri bombe — Borba z atentatorji — Preprečen atentat na
predsednika egiptške vlade

London, 26. avgusta. d. V Kalkuti je bil
izvršen bombni atentat na avtomobil ra-
vnatelja kalkutske policije. Atentat je izvr-
šilo v središču mesta, kjer prebivajo Evi-
ropci, pet ali šest bengalskih revolucionar-
jev, ki so vrgli proti avtomobilu tri bombe.
Bombe so eksplodirale in razbile prednji
del avtomobila. Sofer je bil hudo ranjen in
se bori s smrtjo. Kot po čudežnem naključ-
ju pa se ni prav ničesar zgodilo ravnatelju
policije, sir Charlesu Tegartu, ki se je vr-
gel na dno avtomobila ter pričel streljati z
revolverjem. Ubil je enega atentatorja, ena-
ga pa hudo ranil. Po atentatu so ujeli še
dva atentatorja. Je to že tretji napad, ki je
bil izvršen proti Tegartu, ki slovi kot skraj-
no odločen človek.

Delhi, 26. avgusta. AA. Čeprav je bil vse-
indijski izvršilni odbor proglašen za neza-
konit, je vendar včeraj sklenil, da se jutri
sestane na sejo. Nekaj članov odbora je že
prispelo v Delhi, med njimi Pandit Mala-
va in Patel, bivši predsednik zakonodajne
skupščine. Najavljeni so tudi še drugi vodi-
telji.

Pariz, 26. avgusta. AA. Havas poroča iz
Kalkute, da med tamšnjimi indijskimi di-
jaki hudo vre. Splošno je razširjeno pre-
pričanje, da je bilo mednje razdeljeno 5000
revolverjev.

Simla, 26. avgusta. AA. Tu kroži vest,
da bo Pandit Motilal Nehru izpuščen na
prostost iz zdravstvenih razlogov. Vest še
ni potrjena.

Kairo, 26. avgusta. d. Na aleksandrijskem
kolodvoru so aretirali v salonskem vozu
predsednika egiptške konservativne vlade,
Sidky paše nekoga Sudana, ki je bil oble-
čen v železničarsko uniformo. Pri njem so
našli nabit revolver ter ostro brušeno bo-
dalo s katerim je mislil napasti predse-
dnika vlade.

Aretirani Sudanec je neki Hussein Taher
ter je bil uslužben pri državnih železnica-
h kot risar. Hotel je izvršiti atentat proti
Sidky paši kot protest proti zahtevi Egi-
ptov, da bi prevzeli zopet upravo v angle-
škem Sudanu. Je pa tudi nasproten Angli-
žem ter je eden izmed mladih Sudanecv, ki
zahtevajo osvoboditev Sudana izpod vsake-
ga tujega gospodarstva.

Lon Chaney umrl

Los Angeles, 26. avgusta. AA. Lon Cha-
ney, znameniti filmski igralec, ki je bil
znan pod imenom »človek s sto obrazov«, je
davi umrl na posledični operaciji na vratu.

PRIHOD NAŠIH RUDARJEV IZ FRANCIJE IN NEMČIJE

Včeraj je prispelo v domovino okrog 700 naših rudarjev in njihovih
svojcev iz francoskih in nemških revirjev — Prisrčen sprejem na
Jesenicah, na Bledu in v Ljubljani

Jesenice, 26. avgusta.

Domovina je danes sprejela v svoje okri-
lje izredno lepo število rojakov, ki si v tu-
jni služijo trdi kruh, a jih je neutešena
želja dvignila k kratkemu, dvotedenskem
obisku domačih krajev. Jesenice, naše naj-
mlajše mesto, je zadelo prijetna narodna
dožnjost, da so sprejemale brate in sestre,
ki so iz črnih revirjev severa prispeli v
dveh skupinah: dopoldne je prišlo okrog
500 naših izseljencev z ženami in otroci iz
severno-francoskih revirjev, popoldne pa
okrog 300 iz Westfalke in drugih revir-
jev zapadne Nemčije. Obema skupinama je
bil na pragu domovine prirejen prisrčen
sprejem, poln tople ljubezni in simpatije,
ki je izletnike vidno ganil in mahoma vnel
zavest, da so zopet doma med svojimi dra-
gimi, na svojih slovenskih, jugoslovenskih
tleh.

Prihod izseljencev iz Francije

Že mnogo pred 10. uro je bil natrpan je-
seniški kolodvor z domačim občinstvom.
Vse je nestrno pričakovalo vlaka, ki je
vozil na obisk domovine prvo večjo sloven-
sko skupino iz francoskih rudarskih revir-
jev. In res, par minut po 10. se je ustavil
na železniškem tiru poseben vlak. Jeseni-
čani in zastopniki iz raznih okoliških kra-
jev so zaorili mogočen pozdrav, jeseniška
delavska godba je intonirala krepko korač-
no »Slovenec, Srb, Hrvat, iz oken vago-
nov pa so v odzdrav mahale žuljave roke
naših mož in njihovih svojcev. Za vodite-
ljem transporta g. župnikom Antonom Haf-
nerjem so izstopili predsedniki in funkci-
onari vseh udeleženi organizacij, za njimi
pa so se zvrstili ostali izletniki. Sredi kro-
ga se je postavila krepka četa slovenskih
rudarjev v svojih tradicionalnih nošah, na
desnem krilu pa so se pridružili štirje pra-
porji treh strokovnih organizacij in ene
cerkvene. Jeseničani so z veseljem ogledo-
vali te zastave, vezane v narodnih Jugoslo-
venskih barvah, v sredini z našim držav-
nim grbom.

Prapore so prinesli s seboj Društvo sv.
Barbare v Bruay-Artois iz severne Franci-
je, Društvo sv. Barbare iz Lens-Lievina,
Slovensko rudarsko podporno društvo iz
Merlebacha in Bratovščina živega rožnega
venca iz Lens-Lievina; ta prapor so nosile
članice v mišnih društevih krogih. Duhov-
ni svetnik g. Anton Kastelic je kot prvi
pozdravil goste v imenu jeseniške občine
in domačih župnije, nato pa so govorili še
višji izseljeniški komisar g. Batagelj za mi-
nistristvo socialne politike, ravnatelj gosp.
Fink za banko upravo, g. Marinček za de-
lavskega zborno in g. Jos. Gostinčar za Ju-
goslovansko strokovno zvezo. Posebno pri-
srčno dobrodoščilo je izrekel bratom iz
Francije g. Vladimir Kravos v imenu Naro-
dnega izseljeniškega odbora in Narodne
strokovne zveze, g. Gaser pa v imenu Je-
seniške strokovne zveze kovinarjev in konč-
no še njihov bivši izseljeniški komisar g.
dr. Kuhar. Ves ginen se je zahvalil za to-
ple pozdravne besede vodja izleta g. An-
ton Hafner. Nato se je zahvalil g. Blaž Zu-
pančič, predsednik Jugoslovanske strokov-
ne zveze rudarjev v Franciji. V imenu svoj-
jih korporacij so govorili še g. Anton Dol-
nar, tajnik Zveze jugoslovenskih društev
sv. Barbare v severni Franciji, g. Franc
Hren, predsednik Slovenskega delavskega
društva v Amelzu in g. Kolenc, predse-
dnik društev sv. Barbare, ki je na koncu
pozdravil jugoslovanske vladarja ter mu
zaklical: Zdravo! Vsi prisotni so se odzvali
z burnimi klici kralju Aleksandru.

Zatem so pridne jeseniške gospe in go-
spodične ponudile od dolge vožnje dokaj
utrujenim popotnikom domačo zakusko. Go-
stje so se živahno pomenkovali z domačini,
ves čas pa je udarjala jeseniška godba.
Ko so odhajali snoči zarana iz odhodne
postaje v Melzu, jim tamkajšnja železniška
direkcija (železnica je v privatnih rokah)
ni šla preveč na roko. Vsa družba je bila
zelo natrpana v vlaku in vožnja zato dosti
neprijetna. Skupno je dopotovalo 220 rudar-
jev, 165 žena in deklet ter okrog 100 otrok.
Pač pa so se vsi kar najbolj laskavo izrekli
o sprejemu na Jesenicah. »Takega sprejema
nismo pričakovali. Spoznali smo, da domo-
vina ni pozabila svojih sinov, ki se pehajo
za kruhom v tujini.«

Na Brezjah in v Ljubljani

Kaj kmalu je prišel čas odhoda. Vlak je
krenil med glasnim vzklikanjem in igra-
njem godbe proti Otočam, kjer je vsa druž-
ba izstopila in odšla peš na Brezje, da se
priporoči Materi Božji za daljno varstvo. Po-
poldne je njihov poseben vlak nadaljeval
vožnjo proti Ljubljani, kjer jim je bil pri-
rejen prisrčen sprejem z godbo na čelu. Go-
stje so posedli na vrt kolodvorske restav-
racije, kjer jih je pogostila Ljubljanska me-
stna občina, vmes pa je prav pridno igrala
železničarska godba. Po prvotno načrtanem
programu odidejo danes, oziroma jutri go-
stje iz Francije na domove svojih domačin
in prijateljev. Vse prihodnje dni bodo po-
rabili za obnovitev poznanstev. Ta skupi-
na se povrne 11. septembra nazaj v svojo
domačijo.

Prisrčen sprejem Westfalcev

Par ur za našimi »Francoski« so prispeli
na Jesenice naši rudarji iz Westfalke. K
njihovemu sprejemu so se pričeli zbirati
predstavniki oblasti in organizacij
na kolodvoru že pred 15. uro. Prav častno
so bili zastopani zlasti jeseniški zavedni
delavci na čelu s starim borcem g. Ravni-
kom in z zastavo NSZ, nadalje člani Sokola

in drugi. Prišla je tudi šolska deca s pol-
nimi naročji cvetja, da pozdravi svoje naj-
mlajše tovariše, ki se izgubljajo daleč tam
gori v morju tujine.

Iz Ljubljane so se k sprejemu pripeljali
predsednik Narodnega izseljeniškega odbora
ravnatelj OUZD dr. Joža Bohinjec, tajnik
izseljeniškega odbora in NSZ g. Kravos,
bivši minister g. Gostinčar ter zastopniki
tiska. V prav lepem številu so se pridru-
žili mnogostevilnim predstavnikom tudi do-
mači in okoliški duhovniki z duhovnim svet-
nikom g. Kalanom, ki se mudi te dni na
oddihu v Gorjah.

Ko se je približal okrog 15.30 vlak, so
orožniki in železniški organi vzorno obdr-
žali red številne množice. Ob uvozu dolge-
ga vlaka, kateremu je bilo priključenih se-
dem lepo okrašenih vagonov, so gromko za-
doneli akordi pozdravne melodije, ki jo je
zaigrala jeseniška delavska godba, vmes pa
so se burno pomešali pozdravi došlecev in
vse družbe, zbrane na peronu: »Živeli! Ži-
vel! Živeli! Živeli!«

Izstopili so zastopniki društev, predse-
dniki in odborniki: Jugoslovanskega izselje-
niškega odbora za Nemčijo. Slovenskih ka-
toliških društev Sv. Barbare, Jugoslovens-
kih delavskih in podpornih društev. V
svoji sredi smo z veseljem pozdravili naše
preizkušene delavske voditelje g. Pavla Bol-
ha iz Essena-Stoppenberga, g. Ivana Lindi-
ča iz Merbecha, Viktorja Lindiča iz Esse-
na, g. Koncilijo iz Gelsenkirchna, g. Hriber-
ška iz Suderwicha, g. Breznikarja iz Ho-
chheide, g. Ramsaka iz Schonebecka, g. Ba-
biča iz Hochheide, g. Ropreta iz Martena,
g. Tepeža iz Dorstena, g. Privška iz Dorst-
felda, g. Kužnika iz Botropa, g. Baloha iz
Stonberga, g. Mlakarja iz Recklings-
hausna in druge.

Ko se je pozdravno vzklikanje poleglo,
je drage goste prvi pozdravil jeseniški žup-
nik g. Kastelic v imenu Jesenic; višji ko-
misar g. Batagelj jih je pozdravil v imenu
ministra socialne politike, nato pa g. dr.
Jože Bohinjec, ki je izjavil med drugim:

»Ko ste skozi temo Karavanškega pred-
ora pridrevli na svobodna tla naše drage do-
movine, so vam srca utripala v veselju, da
vam je po dneh trpljenja in skrbi v temnih
rudnikih tujine usojeno, da pridete zdravi
in srečni v domovino, katera je in hoče
ostati vaša mati. Kakor vam srca veselo
utripajo, ko stopate na rodna tla, tako vam
želimo, da bi vam vedno utripala tudi v tu-
jni ob spominu na dni preživetja med nami,
ob zavesti, da vas domovina s svojim delom
in skrbnostjo ne pozabi.«

Dolga je bila borba za doseg socialno-
političnih ugodnosti v Nemčiji; sedaj je
cilj vsaj delno dosežen. Bodí prisrčna za-
hvala vsem, ki so v to polagal svoj trud. V
prvi vrsti je bil to pokojni dr. Žerjav.
(Glasni klici: Slava mu!). Mnogo je bilo
zamujenega v pogledu skrbstva za izseljen-
ce. Vendar pa v naši državi veje pod krep-
kim vodstvom našega kralja zdaj nov duh,
ki ima za cilj samo dobro naroda. Ta duh
dela krepko tudi na socialno-političnih za-
konih in na zaščiti vseh izseljencev, ki ste
neprecenljive vrednosti za domovino. Vede-
te, da je Jugoslavija na poti socialnega in
gospodarskega napredka.« Dr. Bohinjec je
zaključil svoj govor: »Bodite zdravi in za-

dovoljni med nami. Videli boste, kako do-
movina na vseh poljih javnega življenja le-
po napreduje. S to zavestjo boste zopet od-
hajali v tujino. In kadar vam bodo tam da-
leč iz temnih rovov ujahale misli k nam,
vzem da bodo vaše besede izvenele v klic:
Živela Jugoslavija! Živel njen kralj! Živel
naš kralj!«

Trikratni živio je zaoril po peronu. Ljud-
je so si brisali solze, godba pa je zaigrala
državno himno. Nato so spregovorili še g.
Gostinčar, g. Kravos, g. Gaser in stari borec
za delavske pravice g. Ravnik z Jesenice.

G. Pavel Bolha, podpredsednik izseljen-
škega odbora, se je zahvalil za v srce sega-
joči sprejem. Objubil je, da bodo v kultur-
nih in socialnih kolonijah z našo pomočjo
dvignili položaj delavstva. Njegove besede
so bile sprejete s splošnim odobravanjem.

Godba je zaigrala »Triglavske koračnice«,

Westfalci so se pomešali med domačine, v

prisrčnih pomenkih se je razvilo najživah-
nejših vrvenje. Ob prisrčnem slovesu je

nadaljeval vlak vožnjo proti kraljevskemu

Bledu, del gostov pa je krenil z brzovlakom

proti Ljubljani.

Westfalci na Bledu

Bled, 26. avgusta. r. Izletniki westfalke
skupine so se ob 17. pripeljali na Bled, kjer
jih je sprejel in pozdravil župan Rus. Ob
krasnem vremenu se jim je nudil najlepši
razgled na blejsko pokrajino. S pripravle-
nimi avtomobili so se po sprejemu na ko-
lodvoru odpeljali v hotele, kjer so bila že
rezervirana prenočišča. Po kratkem odmo-
ru so se zopet zbrali ob jezeru in se od-
peljali z ladjicami preko jezera do zdra-
viliškega parka. V večernem vrvenju leto-
viških gostov, ki jih je na Bledu še vedno
mnogo, se je splošno in simpatično opazilo
kretanje naših skromnih, a vendar samo-
zavestnih izseljencev. Nekaj izletnikov,
predvsem mala skupina Nemcev, ki so pri-
šli z našimi ljudmi, pa se je vrglo v objem
Blejskega jezera. Proti 20. so se zbrali iz-
letniki na prostornem vrtu Zdraviliškega
doma k skupni večerji. Navzlic utrujenosti
po dolgem potovanju in je razvilo prav
prijetno razpoloženje, ki ga je še pose-
bno dvignilo sviranje mornariške godbe
Blejski župan g. Rus je izletnikom še en-
krat izrekel toplo dobrodoščilo, želeč, da
bi jim ostalo kratko bivanje na Bledu v
nepozabnem spominu. Kratko so nato go-
vorili še razni drugi govorniki.

Jutri ob 9. bo za izletnike maša na blej-
skem otoku, nato pa se bo njihova depu-
tacija podala v Suvovor, kjer se bo vpiša-
la v dvorno knjigo. Po skupnem obedu bo
sledil odhod v Ljubljano, kamor prispejo
ob 16.15.

Ljubljancani!

Danes ob 16.15 prispejo v Ljubljano
naši westfalci izseljenci. Pozivamo
Ljubljancane, naj se sprejema udeleže
v čim večjem številu in tako pokažejo
dragim gostom-rojakom, da jih domo-
vina ni pozabila!

Pred tržaškim procesom

Odmevi obtožnice v italijanskem tisku — Izredno so-
dišče bo zbrano v kompletni sestavi — Obtoženci iz
Gorice in okolice

Rim, 26. avgusta d. Skoro vsi italijanski
listi ponatiskujejo vsebino obtožnice proti
87 Slovincem, ki se bodo morali zagovar-
jati v septembru pred izrednim sodiščem
za zaščito države v Trstu. Poleg tega pri-
občujejo posamezni listi tudi razne kome-
tarje. Tako objavlja »Giornale d'Italia«
daljši članek z naslovom »V pričakovanju
tržaškega procesa«; v članku pravi med
drugim: »Na podlagi materiala, ki ga je
zbralo izredno sodišče in objavilo v obtož-
nico proti obmejnemu terorizmu, je razvid-
no, kako izborni so bili organizirani ti te-
roristi. Obtoženi so najrazličnejših krimi-
nalnih dejanj od veleizdaje preko bombnih
atentatov, umorov, ropov pa do ščuvanja
proti državi in Duceju. Člani razkrite taj-
ne teroristične organizacije niso izbirali
sredstev, kadar je bilo treba škodovati Ita-
liji, ter so imeli dalekosežen načrt za celo
vrsto novih akcij, ki bi jih še izvršili, če
jih ne bi policija pravočasno aretirala po
njihovem največjem zločinu, bombnem
atentatu na uredništvo Popola di Trieste.
Prepričani smo, da bo najvišje sodišče za
zaščito države tudi temu primerno sodilo
za izvršene zločine.«

Trst, 26. avgusta d. Po poročilu tržaške-
ga »Piccola« je napravila objava obtožnice
proti slovenskim zarotnikom najglobji vtis
tudi v Gorici. »Saj je 23 obtožencev —
pravi »Piccola« — pristojnih deloma v Go-
rico, deloma v gorško okolico, kjer je bilo
naseljenih kmalu po zaključku svetovne
mnogo tujih propagandistov, ki so sejali
mržnjo in nezadovoljstvo proti Italiji ter
poskušali povsod škodovati italijanski
stvari. Nekateri od njih so bili aretirani v
zadnjem hipu, ko je bil nameravan napad
na sedež Okrajne soške zveze fašistov po

sličnem vzorcu, kakor je bil izvršen aten-
tat na »Popolo di Trieste«.

Trst, 26. avgusta. d. »Piccolo« poroča: »V
dvorani, kjer se bo vršila tajna razprava
proti napadalcem na »Popolo di Trieste«,
pripravljajo prostore za veliko število obto-
žencev in sedeže za sodni dvor vrhovnega
sodišča za zaščito države, ki bo zbran na
razpravi v celoti in ne samo deloma, kakor
na razpravi proti Gortanu. V sodišču in
okolici so že sedaj znatno pojačene straže,
ki pregledujejo legitimacije vsaki osebi, ki
ima posla na sodišču.«

Dalje poroča isti list:
»Včeraj so prepeljali pod močnim oboro-
ženim spremstvom iz Trsta zopet tri obto-
žence in sicer Sirca, Valentiča in Obada.
Vsi so bili odvedeni takoj v zapore jetni-
šnice Coroneo. Tekom današnjega in jutri-
njega dne bodo pripeljani ostali obtoženci.«

Francoski manevri ob italijanski meji

Pariz, 26. avgusta. s. Velikih francoskih
manevrov, ki se bodo vršili od 1. do 6. sep-
tembra ob francosko-italijanski meji, se bo
udeležilo skupno 50.000 mož. To so naj-
večji manevri francoske vojske v zadnjih
letih. Obmejna ozemlja z mesti Modane,
Bourg, St. Maurice in Montiers so že pre-
napolnjena čet vseh vrst.

Posebno važnost polagajo na manevre
tankov. Francoski generalni štab je zelo
zadovoljen z rezultati prvih vaj s tanki.
Uspejo je z njimi priiti preko gorovja, ki
jih dosedaj niso mogli prekorčiti s tanki.
Pole

Poziv predsednika vlade

Ljubljana, 26. avgusta. Razgovor s predsednikom vlade g. generalom Živkovićem, ki ga je »Jutro« objavilo v nedeljo, je vzbudil v vsej Jugoslaviji živahno pozornost. Ponatili so ga vsi glavni beograjski in zagrebški listi. Izjave g. Živkovića so izvale tem večjo pažnjo, ker so bile dane tako rekoč ob zaključku večdnevne blejskih ministrskih konferenc, katerim se splošno pripisuje poseben pomen.

Ministrski predsednik je predvsem podčrtal stabilnost režima, ki ima do kraja sprovedi velike ideje kraljevega programa. Ob zaključku počitniške dobe, v kateri je imel priliko, da se je seznanjal z mišljenjem in razpoloženjem naroda, je šef vlade mogel podati nekako bilanco stanja, ki ga ustvarja novi režim. Stori je to z lapidarno konstatacijo, da narod ni le povsod z oduševljenjem odobraval načela kraljevega manifesta, temveč da tudi z največjim zaupanjem odobrava juljsko deklaracijo, ki v velikih linijah postavlja program bodočega dela. Osnova temu programu je »čista ideja narodnega in državnega edinstva«. Ta ideja odklanja vsak separatizem, odklanja pa ravno tako odločno vsako hegemonistično ambicijo, pravilno razumevana in pravilno izvajana omogoča Slovincem, Hrvatom in Srbam polno harmonijo interesov in ciljev. Ona je sinteza vseh dobrih lastnosti našega naroda. Predsednik vlade je ugotovil dejstvo, da narod v svoji duši instinktivno čuti to resnico, zato se baš iz njega samega vedno bolj javlja želja po organizirani akciji, ki naj podpre na vseh poljih gospodarskega, socialnega in kulturnega udejstvovanja veliko delo za obnovu Jugoslavije. Besede predsednika vlade, ki kliče na plan vse jugoslovenske borbe na bratsko delo za procvit Jugoslavije, njegova globoka vera, da se bodo na programu juljske deklaracije našli vsi pošteno in iskreno narodni ljudje, da složno izvojujejo popolno zmago nacionalne ideje, so povsod napravile najgloblji vtis in morajo izzvati živahen odziv.

Predsednik vlade upravičeno smatra, da bomo baš mi Slovenci dobro razumeli in odobrvali njegov poziv. Res je, da tu na severni granici od nekdanj plam-

ti jugoslovenska ideja. Težkoče in razočaranja nikdar niso mogla udušiti tega ognja in državno in narodno edinstvo je imelo tu pri nas mogočno oporo tudi v časih, ko je v divjem meteu strastnih političnih bojov izgledalo, da se bo vse podrlo in ko so krivi preroki govorili Slovincem, Hrvatom in Srbam, da jim je spas v reviziji uedinjenja. Vojska jugoslovenskih borcev v dravski banovini ni nikdar izgubila svoje morale in nikdar obupavala nad zmago jugoslovenske zastave. Morda je v vročini bojov storila marsikatero taktično napako, morda je prešla v napad, ko bi bila potrebna defenziva in narobe, morda marsikaj ni umela, da je časten mir važnejši, nego najslavnejša borba — vse to je, kakor rečeno, mogoče. Ali nikdar ni zapustila svoje zastave, nikdar ni prenehala verovati v končno zmago velike nacionalne ideje.

Danes so prilike bitno drugače. Nekdaj je mogla stvar narodnega in državnega edinstva priti v kolesje strankarskih bojov in pri obrambi in napadu so morda zaostriale nasprotstva stranske difference. Vse to je sedaj odpadlo. Ideja je očistena strankarske primesi, z manifestom Nj. Vel. kralja je proklamirana za osnovno načelo vse naše narodne in državne politike, ona je sedaj postala sposobna, da zbere nekdanje medsebojne prijatelje in nasprotnike. Kdor pošteno misli in iskreno priznava, da je spas naroda in države v jugoslovenstvu, kdor odpravlja sprejema delovni program juljske deklaracije, ta je pozvan k skupnemu delu, pri katerem ne more biti nobenih drugih ozirov nego obzir na skupne interese celokupnega naroda.

Nesporno so se od kraljevega manifesta sem starim jugoslovenskim borcem v duhu pridružili mnogi novi verniki jugoslovenske misli. Karkoli je ljudi, ki danes enako mislijo, v prošlosti razdvajalo, mora biti pozabljeno. Kakor jugoslovenstvo predstavlja sintezo vsega, kar je v nas Slovincih. Hrvatih. Srbi, obdrega, tako morajo ljudje različne politične, kulturne, socialne tradicije z vso vnemo na veliki posel, da združijo vse, kar morejo koristnega in dobrega dati za veliko narodno stvar.

Odhod poslanika Nešića v Turčijo

Bled, 26. avgusta. o. Sinoči ob pol 7. je bil pri Nj. Vel. kralju v avdijenci g. Ljuba Nešić, naš novi poslanik v Ankari. Poročal je vladarju o vtisih, ki jih je dobil kot dolgoletni poslanik naše kraljevine v Sofiji. Danes dopoldne je bil g. Nešić tudi pri zunanjem ministru dr. Marinkoviću. Zvečer je g. Nešić odpotoval na svoje novo službeno mesto v Ankaro.

Zborovanje gostilničarjev v Zagrebu

Zagreb, 26. avgusta. 6. Danes se je vršila izredna skupščina gostilničarskega saveza, ki jo je vodil začasni predsednik Kaufmann. Z zborovanja so bili poslani brzojavni pozdravi kralju, predsedniku vlade Živkoviću in trgovskemu ministru Deme-troviću. Razpravljalo se je o izpremembi pravil, ker upravnica oblast ni potrdila predloženih pravil glede na novo razdelitev države. V bodoče se bo organizacija imenovala Društvo gostilničarjev savske banovine. Pri tej točki se je ponovno javil k besedi bivši predsednik Maslić, ki mu je bila na zadnji izredni skupščini izrečena nezaupnica. Na koncu je bil vendar vzpostavljen red po posredovanju policijskega komandirja Jankovića. Po sprejetju novih pravil se je prešlo na volitev novega odbora. Predložene so bile tri liste, prvi dve s Kaufmannom na čelu, druga pa z bivšim predsednikom Maslićem. Od 383 glasov je dobila modra lista Kaufmanna 210 glasov, bela lista Kaufmanna pa 120 glasov, tako, da je bilo zanj oddanih 330 glasov. Razen tega je bilo oddanih še 50 glasov za modro listo, ki pa so bili razveljavljeni, ker niso bili overljeni s pooblastili. Za listo bivšega predsednika Maslića so bili oddani samo 3 glasovi. Za predsednika je bil torej izvoljen Teodor Kaufmann, za I. podpredsednika Marko Branica, za II. podpredsednika pa Anton Tonec.

Kraljević Tomislav pokrovitelj Zveze humanitarnih društev

Beograd, 26. avgusta. p. Z odobrenjem Nj. Vel. kralja je kraljević Tomislav prevzel pokroviteljstvo Zveze humanitarnih društev kraljevine Jugoslavije.

Berlinski dijaši v Zagrebu

Zagreb, 26. avgusta. 6. Nocoj ob 7.35 je došla v Zagreb skupina 20 dijakov visoke trgovske šole iz univerze v Berlinu pod vodstvom prof. dr. Schweitzerja, ki so že dalje časa na potovanju. Posetili so doslej Prago, Dunaj, Budimpešto, Beograd, Sarajevo in Split, sedaj pa ostanejo tri dni v Zagrebu, odkoder se vrnejo v Berlin. Nastanjeni so v konviktu blaženega Marka Križevčanina. Jutri bodo gostje saveza trgovcev v Trgovskem domu. Imeli bodo tudi priliko, da posetijo predstavo v gledališču in da spoznajo naše kulturne ustanove.

Nesrečen izlet ameriških turistov

London, 26. avgusta. d. Osemindvajset ameriških izletnikov, ki so se vračali z avtomobilom z izleta iz Straforda v London, se je ponesrečilo v bližini Bichestra. V bližini železniškega mosta v Blackthornu je avtomobil zavil, da se izogne drugemu avtomobilu, ki je pridrvel z veliko brzino preko mosta. Pri tem je izletniški avtomobil zadel ob ograjo in se prevrnil. Na mestu nesreče so se takoj odpeljali ambulanci avtomobil, ki so ranjene odnesli v bolnišnico. Vsi izletniki so več ali manj poškodovani.

Naša definitivna delegacija za ženevo

Uradna objava definitivne liste zastopnikov Jugoslavije na jesenskem zasedanju Društva narodov

Beograd, 26. avgusta. AA. Kraljevska delegacija na letošnjem rednem zasedanju Društva narodov bo takole sestavljena: Šef delegacije in prvi delegat dr. Marinković Vojislav, zunanji minister, drugi delegat dr. Mažuranić Želimir, trgovinski minister n. r., tretji delegat dr. Šumenković Ilija, izredni poslanik in pooblašteni minister v Bernu ter stalni kraljevski delegat pri Društvu narodov.

Prvi namestnik delegatov je dr. Andrej Gosar, minister za socialno politiko v p. in univ. profesor, drugi namestnik Fotić Konstantin, izredni poslanik in pooblašteni

minister v ministrstvu zunanjih zadev; tretji namestnik dr. Todorović Milan univ. profesor, četrti namestnik Nenadović Mihajlo, brigadni general.

Šef sekretarijata in ekspert je dr. Perne Ivan, šef odseka za Društvo narodov v zunanjem ministrstvu, sekretar delegacije pa Gavrilović Milivoje, sekretar zunanjega ministrstva; osebni sekretar šefa delegacije je Pavlović Kosta.

Zeneva, 26. avgusta. AA. Zasedanja Društva narodov, ki se začne 8. septembra, se udeležijo po dosedanjih prijavah 15 držav, med njimi Anglija, Nemčija in Belgija.

Demonstracije madžarskih brezposelnih

Socialisti pripravljajo za 1. september splošno stavko in demonstracijske obhode proti brezposelnosti

Budimpešta, 26. avgusta g. 1. september utesne postati na Madžarskem zelo kritičen. Socialno-demokratska stranka je danes končno veljavno sklenila ne glede na vladno prepoved, prirediti 1. septembra v Mestnem logu veliko zborovanje proti brezposelnosti in nato velik demonstracijski sprevod po Budimpešti.

Stranka se je obvezala skrbeti za red in mir. Vendar pa splošno računajo s tem, da

bo policijski šef prepovedal to zborovanje. Svet strokovnih organizacij je danes sklenil pozvati delavstvo, naj 1. septembra počiva z delom. Razširjanje socialističnih letakov z napisi »Ljudstvu! Delovnim in brezposelnim« je državno pravdnstvo prepovedalo, odnosno zaplenilo. Proti pisem letakov in tiskarni je bilo uvedeno kazensko postopanje zaradi hujškanja k razredni borbi.

Odrekel se kroni in se poročil

Prestolonaslednik Oto je pristal na poroko šele potem, ko se je Albrecht odpovedal madžarski kroni — Nezadovoljni starši

Pariz, 26. avgusta. AA. Danes uradno potujejo vest o civilni poroki nadvojvode Albrehta madžarskega z gospo Ireno Rudnayevo, rojeno Lebach, ki je bila izvršena prošlo soboto v Brightonu v navzočnosti odvetnika in nadvojvodovega zakonitega svetovnika Dekovessa. Dekovess je našel zato prišel z Madžarskega.

Albrecht se je za to poroko odločil pred nekaj tedni, ko je sklenil odreči se pravici do madžarske krone in prisesti zvesto zakonitemu kandidatu za prestol nadvojvodi Otonu. Nadvojvoda Albrecht je prvi srečal svojo sedanjo ženo, ko je ležal pred štirimi leti bolan v Haagu.

Njegova žena boče iti v Rim, da doseže razveljavo svojega prejšnjega zakona, ker civilne razporeke katoliška cerkev ne prizna. Pravijo, da se je nadvojvodinja Izabela, Albrechtova mati, enegično protivila tej

poroki, češ da bi se njen sin moral ženiti s princeso, ki bi mogla postati kraljica, če bi ga kdaj v svobodnih volitvah izbrali za kralja.

Zena nadvojvode Albrehta je bila preje soproga madžarskega poslanika v Sofiji, Ludvika pl. Rudnaya, proti kateremu je vložila tožbo za ločitev zakona. Prestopila je že tudi iz protestantske vere v rimskokatoliško, da bi lažje izposlovala dovoljenje za cerkevno poroko. Rodom je iz Bačke, kjer še živi njen oče, ki je ugleden švabski posestnik.

Budimpešta, 26. avg. s. Nadvoj. Albrecht se je danes prvič v družbi svoje soproge pojavil v javnosti. Dopoldne sta na otoku Margarethen igrala na javnem igrišču partijo tenisa. Nato sta kosila na otoku.

6 milijonov dinarjev za dnevnik Andreeja

Ogromno zanimanje za dnevnik ponesrečene ekspedicije — Smrtne ostanke junakov znanosti prepeljejo na Švedsko

Berlin, 26. avgusta. s. Čeprav še ni ugotovljeno, ali bo mogoče dnevnik Andreeja tako dobro rekonstruirati, da se bo mogla čitati pisava in čeprav še ni znano, ali vsebuje dnevnik poročila o poteku vse ekspedicije do nesrečnega konca, je vendarle neki inozemski novinarski koncern ponudil pol milijona norveških kron za objavo dnevnika.

V komisiji, ki jo bo švedska vlada poslala za prihodnje dni v Tromsø, bo tudi poseben strokovnjak, ki bo izvršil odvajanje in shrambo dnevnika. Preiskava je dognala, da bo s posebnim postop-

njem mogoče čitati zapiske, ako so bili zapisani s črnilom ali navadnim grafitnim svinčnikom. Ako pa se je Andree posluževal kopirnega svinčnika, je zelo malo izgleda na uspeh. Posebno zanimivo je vprašanje, ali je ekspedicija Andreeja pred katastrofo letela preko Severnega tečaja.

Smrtne ostanke raziskovalcev bo najbrž prepeljala švedska vojna ladja Oskar II. na Švedsko. V smislu želje Andreeja bo njegovo truplo pokopano v njegovem rojstnem kraju mestecu Greni, ob jezeru Wettern v Srednji Švedski.

Šahovska turnirja v Stubnskih Teplicah in Liegu

Stubnske Teplice, 26. avgusta h. V X. kolu je Jugosloven Pirc, ki je dosedaj vodil, izgubil v predčasnem napadu proti Lilienthalu, Flohr je nepričakovano izgubil proti Erdőliju. Gilg je premagal dr. Zobela, Stoner Eliškasa in Szekely Engla Partija May : Opočenski je končala remis. Flohr je zmagal v prekinjeni partiji proti Szekelyju.

Stanje po X. kolu je naslednje: Pirc, Gilg, Lilienthal, Stoner 6 in pol. Opočenski 6, Flohr 5 in pol, May, Regendinski 4, Eliškases, Engel, dr. Zobel 3 in pol, Szekely 2 in pol, Erdőli 1 in pol. Jutri igra Pirc z Opočenskimi.

Liege, 26. avgusta h. Stanje na mednarodnem šahovskem turnirju po današnjem VII. kolu je naslednje: Sultan Khan 6 (1), Tartakower 5, Colle 4, Niemczowicz, Thomas 3 in pol, Rubinstein 3 (2), Ahues, Prejorka 3 (1), Weening 2 in pol, Plezi 2, (1), Marshall 2, Sultan Bejeve 1 in pol.

Največje zanimanje v današnjem kolu je vladalo za partijo Rubinstein : Sultan Khan Partija je bila prekinjena v boljši poziciji za Rubinsteina.

Napredovanje v šolski službi

Beograd, 26. avgusta. p. »Službene Novine« objavljajo večji ukaz o napredovanju učiteljev. Med drugimi so napredovali (e): Milenko Marković v Varni, Marija Eš v Zgornji Šiški, Matilda Trampuž-Mendi v Dravogradu, Marija Petrić-Rakovšek v Braslovcah, Marija Celar v Kamni gorici, Jospina Pundih-Podgoršek v Rovtahu, Antonija Štrifot na Viču, Ludmila Korošček-Crenut na Jesenicah, Marija Tomazič-Kutni v Mariboru in Mirko Dujc v Šmartnem ob Paki.

Premestitve veterinarjev

Beograd, 26. avgusta. p. Za višjega veterinarskega pristava pri obmejni kontrolni postaji v Murski Soboti je postavljen Josip Samec, dosedaj veterinar pri sreskem poglavarstvu v Murski Soboti. Za višjega pristava pri obmejni kontrolni postaji v Caribrodu je postavljen Josip Drol, doslej veterinar pri sreskem načelstvu v Litiji.

Odhod naše delegacije v Varšavo

Beograd, 26. avgusta. p. Davi ob 8. je odpotovala v Varšavo naša delegacija pod vodstvom ministra za trgovino g. Juraja Demetrovića. Minister za poljedelstvo dr. Šibenik zaenkrat ni odpotoval, ker se na konferenci ne bo razpravljalo o kakih predlogih, marveč samo o načelni rešitvi gospodarske krize.

Beograjski Zeileis obsojen od zdravniške zbornice

Beograd, 26. avgusta. p. Kakor smo že poročali, je več beograjskih zdravnikov ovadilo dr. Ilijo Rakovečka, ki je zdravlil ljudi po Zeileisovi metodi, češ da njegovo postopanje ni v skladu s stanovsko častjo in da zavaja s svojim ravnanjem ljudi v zmo. Policija in sodišče proti obtoženi nista uveljavi postopanja, ker njegovo ravnanje ni bilo protizakonito. Pač pa je uvedla proti njemu kazensko postopanje zdravniška zbornica, ki je danes objavila razsodbo. Beograjski Zeileis je obsojen na polneto izgubo prakse, na 2000 Din denarne globe in povračilo stroškov postopanja.

Stroga obsodba zaradi bankrota

Beograd, 26. avgusta. p. Danes je bila pred beograjskim sodiščem objavljena razsodba v procesu proti trgovcem Milanu Božiću in Luki Soldatoviću, ki sta bila obtožena zaradi bankrota. Obsojena sta bila vsak na dve leti zapora, dve leti izgube častnih državljanštvih pravic in na povračilo škode vsem oškodovancem. Sodno dognana škoda je določena na 1.911.000 Din

Aretacija cerkvenega tatu

Domžale, 26. avgusta. Anton Čebela, 24-letni mladenič, pristopen v Hotič pri Litiji, je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine. Najraje krade po cerkvah in kapelah, kjer vlamlja v pušice in o. laša iz njih drobiž. Kot sumljivega in nevarnega postopaka so ga v nedeljo aretirali v Radovljici in orožniki so ga odvedli v Litijo. Po zaslišanju pri sreskem poglavarstvu je bil izpuščen na svobodo, ker mu niso mogli dokazati greha.

Fant se je takoj nato odpeljal v Trbovlje ter peč dalje v Zagorje, odkoder je preko Vač in Moravč danes prišel v Domžale. Ker ga orožništvo tudi tu dobro pozna, so ga ustavili in preiskali. Pri njem so našli 6 deset-dinarnih bankovcev in raznovrstnega drobiža za 500 Din. Fant trdi, da je ves ta denar pribral v enem dnevu v Trbovljah in Zagorju. Ker pa je ta trditve zelo neverjetna, so ga pridržali v zaporu pod sumom, da je med potjo zopet po svoji stari navadi oropal nekaj cerkv in kapelic. Če se je v prej navedenih krajih te dni izvršila kaka tatvina, naj se to čimprej javi orožniški postaji v Domžalah.

Lov za letalskimi rekordi

Tanger, 26. avgusta. AA. Semkaj je prispel kapetan Barnard po 11-urnem poletu iz Londona. Jutri o pol 7. jutraj odleti nazaj v London. Njegov polet v Tanger in nazaj v London se vrši brez vmesnih pristankov.

Gostovanje dunajske operete

Ljubljana, 26. avgusta. Današnje prvo gostovanje dunajske operete družbe, sestojee iz dam Margarete Slezak in Bely Singer ter gospodov Harry Fayer, Karl Schulz in Adolf Körner je pod taktirko svojega kapelnika in komponista dr. Egon Neumanna z muzikalno komedijo »4 X poroka« doseglo nepričakovano močan uspeh. Med vsemi sodelujočimi je bila naravnost triumfalnih aplavzov deležna odlična pevka in igralka, ki je obenem tudi jezikovni fenomen ter prav dobra violinistka gđc. Slezakova. Ljudi je bila nastrpano polna hiša. Več o izredno živih predstavah jutri.

Smrtna nesreča na kolo-dvoru na Teznu

Maribor, 26. avgusta. Na premikalnem kolo-dvoru v Teznu se je v noči od ponedeljka na torek zgodila teška nesreča, katere žrtev je postal komaj 34-letni premikar državnih železnic Jurij Vrdelak, jako vreden uslužbenec. Povozila sta ga namreč dva vagona in je dobil pri tem tako težke poškodbe, da je takoj izdihnil. Premikar Alojzij Vajcner je bil priča tragičnega dogodka in priporoča, da nesreči slednje.

Bil je tedaj komaj kakih 100 korakov oddaljen od svojega tovariša. Z nasipa so prav tedaj spustili dva vagona. Vrdelak je bil v tem hipu skočil preko tirov št. 22 in 23 ter je hotel opozoriti kretničarja v bločnici za mahanjem svetilke, naj preustavi tir kretnice št. 36 na tir šte. 24. Nič hudega sluteč je Vrdelak nato prekorajčil oba tira. Stopil pa je pri tem tako nesrečno na vlačni železniški prag, da mu je očitno snodrsnilo, morda pa se je tudi spodtaknil. Vsekakor se je nesreča že zgodila. Padel je vzrak in priletel s tako silo na tirnice, da je obležal takoj nezavesten. V istem hipu pa sta že privozila z nasipa oba spuščena vagona in šla preko nesrečnega Vrdelaka ter ga strahovito razmesarila. Zdrobila sta mu popolnoma obe nogi in levo roko, vrhutega pa je imel nesrečni Vrdelak veliko zvezajočo rano na glavi in prebito lobanjo. Poškodbe so bile tako težke, da je nesrečnega izdihnil, ne da bi prišel k zavesti. O dogodku je bilo takoj obveščeno orožništvo na Teznu, nakar so ponesrečenca po mrliškem ogledu prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju. Pokojni Jurij Vrdelak je zapustil ženo in nepreskrbljenega otroka. Stanoval je na Zrkovski cesti 21 v Pobrežju. Nesreča je zadela ubogo vdovo tem hujše, ker Vrdelak, ki je bil znan kot zelo vreden uslužbenec, še ni bil definitivno nastavljen. Tragična smrt mladega premikarja je vzbudila splošno sočustvanje z nesrečno družino. Pogreb se bo vršil v četrtki ob 4. popoldne na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Tragična smrt triletnega fantka

Bled, 26. avgusta. Pred tremi tedni je imel g. Solar, uradnik Zdravne gospodarske banke požar v svoji vili »Zmaga«, a že je zopet zadela g. Solarja nesreča, še hujša od prve. Njegov triletni sinček Branko je nasproti vili »Sokol« na nepojasnjen način danes dopoldne kmalu po 10. uri padel v jezero in utonil. Nesrečnega fantka so potegnili iz vode šele po kakih 20 minutah. Neki nemški zdravnik, ki je tu na letovišču, in zdravnik »dr. Fischerjeva« sta se dve in pol ure zama prisedevala, da bi dečka z umetnim dihanjem zopet obudila v življenje. Nesreča je med Blejčani in letoviščarji vzbudila splošno sočustvanje.

Hmelj

Organiziran odpor čeških hmeljarjev proti nizkim cenam

Zatec, 26. avgusta. h. Češka in nemška sekcija združenja hmeljarjev sta skupaj izdali poziv svojim članom in vsem ostalim hmeljarjem, naj razen vzorcev ne prodajajo nikakega hmelja in naj tudi konsekvantno odklanjajo vse ponudbe kupcev. Kot vzorci naj se prodajajo le neznatne količine, in sicer po cenah, ki jih bo organizacija določila prihodnji mesec. Poziv odsvetuje hmeljarjem prodaje po cenah, ki ne bi pozneje določile. Prodaje vzorcev naj se omejijo na najmanjše količine, pri čemer se je treba striktno držati načela, da so za prodaje merodajne cene na podlagi notacije, ki jo bo določila organizacija.

Zatec, 26. avgusta. Za prejšnji teden je bilo prodanih do 200 met. stotov po ceni 8 do 10 Din. Ta teden je doslej brez kupelj in tudi brez vsiljivih ponudb. Razni posredovalci prinašajo cele svežnje vzorcev na žalsko tržišče. Od tujih kakor tudi domačih kupcev ni za enkrat nobenih naročil. — Iz Zateca (Češkoslovaška) javljajo trgovci pri sedanjih cenah pičlo ponudbo in kupčijo, dočim se je v Oustku pričelo razvijati živahnije trgovanje. Sedanje navzile pčlema pridelku nizke cene ne krijejo stroškov spravila, kaj šele pridelovalnih stroškov, pod katerimi so sklenile vse vodilne organizacije srednjeevropskih hmeljarjev, da ne prodajajo blaga. Vsi čakajo napeto, kaj prijavljajo žateški hmeljarji, ki so pretekli teden pričeli obratiti. Vprašanje je, v koliko bodo v žateškem okolišu nadaljevali obratnje pri teh cenah.

VREMENSKA NAPOVED

Zagrebska vremenska napoved za danes: Deloma oblačno in vedrejša, zmerno toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Anticiklon se vzdržuje še vedno nad južnim in centralnim delom kontinenta in se je v zadnjih 24 urah še ojačil, tako, da je bilo včeraj povsod na jugu stalno in precej vroče vreme. Relativni barometriki minimum leži samo nad Jadranom. Pritisk je splošno narastel, zlasti v severnih predelih, dočim je na jugu ostal skoro neizpremenjen. Znašal je od 764 do 770 mm. Nebo je bilo včeraj zjutraj večinoma oblačno ali napol oblačno v severnih krajih, dočim je bilo na jugu zmerno ali pretežno vedro. Na primorju je bila včeraj zjutraj zmrna burja in sicer od severovzhoda; v zaledju so bili vetrovi slabi s severnega in vzhodnega kvadranta. Morje je bilo včeraj zjutraj zmerno valovito. V Splitu je znašala temperatura morja ob 7. zjutraj 22 stopinj Celzija.

Dunajska vremenska napoved za sredo. Lepo vreme bo trajalo dalje.

Naši kraji in ljudje

Zmagoslavje sokolske in nacionalne misli v Prekmurju

Krasno uspeli sokolski tabor v Dolnji Lendavi — Nepričakovani materialni in materijalni uspeh

Dolnja Lendava, 26. avgusta.

Z vsi skrbnostjo se je pripravil len-davski Sokol na svoj prvi tabor. Brez vsake bučne reklame, tiho in počrtno, v vršil vse predpriprave in mnogo jih je bilo, ki so pričakovali ta dan z vso skopso. V Lendavi prirediti kaj takega, se je zdelo vsakemu skoraj nemogoče. Zato pa je za-jel vse pristojne val navdušenja, ko so pri-hajali na telovadišče vedno večje množice. Po dobri uspelem telovadnem nastopu je prišlo naravnost do radostnih in spontan-rih prizorov; navdušenja je bilo toliko, da se množica v najbolj poznih urah ni mogla raziti.

Prvi spored se je pričel pri prihodu v-ka, kjer so bili sprejeti gosti. Takoj potem se je formirala povorka. Na čelu je šla vsa-jaška godba iz Varaždina. Za godbo so korakali Sokoli, Sokolice, naraščaj, de-za v krogih, za njimi člani in članice v civil-zi. Sledila je skupina kolonistov iz Pe-štošev, za njimi je korakala močna četa gasilcev in vojska četa. Spored so zaklju-čali kmečki konjeniki z zastavami in okra-šenimi vozovi. Povorka je šla do sreskega načelstva in od tam na telovadišče. Lenda-va je bila tokrat vsa v zastavi in sokolsko povorko je gledalo nepričakovano mnogo občinstva.

Nekaj po 15. se je pričel spored na telo-vadišču. Moška deca je stopila na telova-dišče in se postavila v obliki začetne črke Nj. Vel. kralja. Sedaj je brat starosta Pe-ternel pozdravil vse brate in sestre in vse drage goste, nakar je v kratkem in globo-ko pomenljivem povoru poudarjal pomen Sokola v naši Slovenski Krajini. Govor je končal z vzklikom kraljevi hiši in nato je godba zaigrala državno himno. Tu je prišlo do navdušenih ovacij kralju, domo-vini in sokolstvu. Manifestacija je bila ta-ko prisrčna, kakršne doslej v Prekmurju nismo videli pri nobeni priložnosti.

Pri telovadbi je nastopila lendavska žens-ka deca moški naraščaj, članice in člani iz vseh sosednjih društev. Na orodju so nastopili člani in naraščaj. Telovadba je uspešno šlo dobro. Zmagoslavje je odnesel moški naraščaj s Ptuj, ki je za svoje lepe vaje upravičeno želi priznanje občinstva. Orodna telovadba je bila najlepša točka dnevnega reda. Marsikomu, ki še ni videl telovadbe na orodju — kar pri nas ni nič čudnega — so vratolomne vaje na bradli in drugo kar zapirale sapo. Med lendavsko gos-podo, ki Sokola in njegovega dela ne po-zna, je bilo slišati iskreno hvalo in začu-denje češ, nismo pričakovali kaj takega.

Nastopila je tudi četa vojakov iz Lenda-ve, ki so s strumno izvajanimi vajami s puskami naravnost zadivili občinstvo. Vo-jaki so letošnji rekruti, ki so vezljali te ve-že vaje le šest tednov, a so jih izvajali od-lično in so s tem izkazali ovsje naši hrab-ri vojski. Komandantu mesta Markoviču in g. podporočniku Pušlji je priznanje.

Po telovadbi se je razvila prav domača veselica, tako prisrčna in pobratimska, da je bilo razpoloženje na vrhuncu od početka in vse do konca. Vojaska godba je svirala neumorno in razvil se je ples. Nalašč na-pravljeno plesišče je bilo za vse mlade pa-re premajhno, zato so preselili godbo na sredo telovadišča in je šlo kar na telovadi-šču kolo na okolo. In zopet so zaorile pes-mi narodne in sokolske.

Ta Sokolski tabor ne bomo pozabili. Kaj takega nismo pričakovali, to je bila splošna sodbja. Posebno razveseljivo je bilo, da je bilo navzočega mnogo kmetijskega naroda. Ugodno se je dojemilo tudi, da je Lendava pustila svojo rezerviranost in je bila prav vsa na telovadišču. Ceni se, da je bilo na-roda nad 2500, kolikor ni bilo niti prošlo leto na proslavi desetletnice osvobojenja Prekmurja. Pestrost so povečali gasilci, ki jih je bilo 80 v krogih pod vodstvom žup-nega tajnika iz Stotize, ter načelnika dru-štva v Kapci, bratov Sokolov Horvata Iz-idorja in Horvata Janka. S tem je Prekmur-je pokazalo, da je slovensko in da bo so-

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexen-schuss) se uporablja naravna »Franz Jo-sefova« voda z velikim pridom pri vsak-dnem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpičujejo, da je »Franz Josefova« grenčica posebno v srednjih letih in starostni dobi izborna čiš-tilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh le-karnah, drogerijah in specerijskih trgo-vinah.

kolsko. Če povemo, da so zmanjkale vstop-nice, da so imeli Sokoli in gasilci prost vstop in da je moral brat blaginjak pustiti nad 300 ljudi na telovadišču brez vstopnic in če so razne dobrote za želodec zmanjko-vale kar sproti, je dokaz, da se Sokol ni nadejal tega, kar smo doživeli. Bil je velik moralen in tudi finančni uspeh.

Pohvaliti moramo prav vse brate in se-estre, vse je bilo na delu. Vsi so se trudili, da pripomorejo k uspehu. Lendavske dru-žine so korporativno stale v službi sokol-stva. Ganljivo in razveseljivo je bilo, da je prišlo v Lendavi pri tej priložnosti do spon-zane bratske sloge.

S krasno uspelem Sokolskim taborom je položen temeljni kamen velike sokolske ideje v Prekmurju. Ta impozanten prvi us-peh lendavskega Sokola je velik korak ju-goslovenskega duha, ki prihaja v nacional-no mlačno Prekmurje.

Zaključek državne šolske razstave v Beogradu

Beograd, 25. avgusta.

Vse te dni vlada v šoli kralja Petra, ne-daleč od Saborne cerkve, prav živahno živ-ljenje. Ljudje prihajajo na ogled razstave šolskih izdelkov, ki je po iniciativi UJU prva razstava te vrste, ki je v tako ogrom-nem razmahu prikazala delo in življenje naše osnovne šole. Da so se prireditelji lo-tili tako ogromnega posla, je tem bolj raz-veseljivo, ker so podvelji to ogromno delo povsem na lastno iniciativo in nosi vse stro-ške UJU.

Ze takoj ob vhodu zanimala marsikoga ode-lek »šola in radio«. Tu razstavlja družba Telefunkin. Kakor znano, uporablja že mar-sikatera napredna šola, ki ima izobrazbi na-klonjene faktorje na vodilnih mestih v kraj-nih šolskih svetih, svoje lastne sprejemne aparate za učne svrhe. Večji napredek pa se bo pokazal v tem oziru takrat, ko bodo prišle radio oddajne postaje s posebnim »šolskim programom«.

Stopnišče Saborne šole je kar posejano s pozdravi iz Dravske banovine. Skoro ve-čina šol je poslala svoje slike, prireditelji so jih v primernih skupinah namestili ob stopnišču. V Beogradu živeti Slovenci in Hrvatje — precej posnetkov šol je tudi iz savske banovine — iščejo znane kraje, po-setniki z juga pa s pohvalo ogledujejo naše prosvetne hrame.

Vsaka skupina obiskovalcev najde med aranžerji razstave tak svojega vodnika, ki je po tem ob primernem tolmačenju po-vede skozi vse dvorane. Našem učitelstvu iz dravske banovine prednjačita agnila aranžerja g. inšpektor Pavel Flere, v čigar rokah je bila vsa izvedba in njegova delav-na gospa, ki je uredila in pogledala okusen način razstavo ženskih ročnih del.

Posebno pažno vzbujajo sokolski oddelek, kjer se kaže prijateljsko sodelovanje SKJ in naše osnovne šole. Tu se delijo vsem, ki se zanimajo za to področje, posebne brošurice: »Vaspitanje tela i duše po sokol-skom sistemu«. Brošurica, ki pride po za-sluzi te razstave v tisočih izvodih med na-rod, bo gotovo obrodila tudi lepe uspehe in razmahnila vrste SKJ.

Se najbolj zanimiv je oddelek, ki kaže naše dosedanje delo v socialnem šolstvu. To so panoge, ki ga zavzema pouk v gluho-nemnicah, v zavodih za slepe in pa naše šolstvo za manj nadarjene. Posebno gane obiskovalce oddelek za slepe. Med drugimi razstavlja tu svoja učila in izdelke zavod za slepe šolarje iz sosednjega Zemuna. Slepi dečki se kretajo med publiko in se živahno razgovarjajo s posetniki. Zanimivo je, da so vsi ti ubožci brez vida oblečeni v sokol-ske kroje. Ljudje se ne morejo načuditi, na kako visoki stopnji je pri nas pouk za de-fektno dečo. V prosvetnem ministristvu na-meravajo ustanove za defektno dečo še po-večati. Prihodnje leto se bo pred vsem v južnih krajih naše države organiziralo 18 šolskih edinic za pouk defektne dece. Za tako važno delo rabijo strokovnjake, ki naj organizirajo nove razrede. Iz prosvetnega ministristva sta bila povabljena k sodelova-nju oba ravnatelja pomožnih šol iz dravske banovine, kjer je to šolstvo najbolj razvito, in sicer g. Ivan Dimnik iz Ljubljane in g. Anton Skala iz Maribora. S prihodnjim šol-skim letom pride eden izmed obeh gospo-dov kot referent za pomožno šolstvo v pro-svetno ministristvo.

V tem razstavnem oddelku dobe intere-senti nalašč za to razstavo in učiteljski kongres UJU napisano brošurico g. Ivana

Dimnika: »Pomožno šolstvo za nedovoljno razvijenu decu v Jugoslaviji i drugim drža-vama.« Dravska banovina izkazuje 3 po-možne šole s 13 razredi in 15 učnimi ose-bami. Te šole pa obiskuje 157 otrok. Po sta-tistiki pa šteje dravska banovina 1792 otrok, ki bi bili potrebni strokovnega pouka v pomožnih šolah.

Obiskovalci se posebno zanimajo za ko-tiček, ki ga ima g. Ernest Vranc, znani propagator delovne šole iz Maribora. Nje-gova učna metoda sloni na stališču »strnje-nega« pouka, kakor ga uporabljajo v mno-gih razredih na Dunaju.

Pestre slike tolmačijo, kako se uporab-ljajo posamezne skupine iz življenja za osredotočen pouk pri vseh predmetih. Po-sebno za nižje razrede je tak pouk silno važen in ga uporabljajo že mnogi učitelji po naših učilnicah. Kotiček g. Vrance, ki je plod mnogo truda in ljubezni, prav pe-stro ilustrira življenje v mnogih naših raz-redih in je nanj osredotočena pažnja tako poklicnih pedagogov kakor tudi občinstva.

Razstava je tudi dokaz bujne fantazije naših malčkov. Koga ne bi spravila v smeh prizadevnost naših malih učenjakov, ki so razstavili svoja primitivna učila, n. pr. ra-čunala iz fižola, kostanja, tudi leče, skozi katero so potegnili sukanece itd.

Prav gotovo je razstava dosegla svoj na-men. Zanimiral in navdušila je obisko-valce za osnovnošolsko delo in učiteljsko vprašanje. Razstava se je včeraj zaključila.

Otvoritev novega kopališča v Logatcu

Dolenji Logatec, 26. avgusta.

V nedeljo se je vrsila po dopoldanski maši slovesna otvoritev novega kopališča na Brodu. Otvoritvi so prisostvovali poleg mnogostevilnega domačega občinstva tudi zastopniki državnih uradov in vojnih obl-a-sti. Po nagovoru domačega župnika gosp. Remskarja, ki je blagoslovil novo kopali-šče, je izvršil oficijelno otvoritev kopališča z daljšim govorom dolenjelogaški župan in član banskega sveta v Ljubljani g. Gabri-jel Oblak ter je izročil kopališče svojemu namenu. V imenu sreskega načelstva kakor tudi v imenu šolstva je čestital občini na pridobitvi tako važne in potrebne na-prave sreski sanitetni referent in staršina Sokolskega društva g. dr. Milan Papčič, v imenu Rdečega križa pa šolski nadzornik v pok. g. Leopold Puncih. Iz prijaznosti je sodelovalo pri otvoritvi tudi Pevsko dru-štvo pod vodstvom pevovodje g. Janka Gu-čka.

Tako je končno rešeno to pereče vpraša-nje naše komunalne politike. Kakor povsod in vedno, tako so bili tudi pri tej stvari glasovi za in proti. Ko pa je sedaj dejstvo izvršeno, se nam vsem končno vendar le dobro zdi, da imamo kopališče in sicer ko-pališče, za kakršno bi nas lahko zavajala marsikatera tudi večja podeželska občina. Letos kopališče sicer ne bo več dolgo slu-žilo svojemu namenu, ker gre čas že na je-sen, zato pa v bodoče ne bo treba več to-liko iskati ob vročih poletnih dnevih za kopanje primernega prostora v logaškem potoku ker se čisto izpostavi nevarnosti, da te zapise občinski stražnik, kakor se je to dogajalo še pred nekaj leti.

Novo kopališče je lahko v ponos Logat-

Ramon Novarro

poje božansko ljubavno pesem v zvočnem filmu

„POGANSKA LJUBAV“

Divne, očarljive, nepozabne arije!
Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. ure.

„ELITNI KINO MATICA“
Telefon 2124

čanom in je zgrajeno na Brodu ob Logašči-ci med Tršarjem jezom in novim mo-stom na Brodu. V lični zgradbi, ki se je je dotaknil, kakor je videti najprej na zunaj, duh moderne gradbene tehnike, je vestibul z blagajno ob strani, 12 posameznih kopal-nih kabin, ločenih tako, da so na levi za moške, na desni za ženske, potem skupne kabine z omaricami za shrambo obleke, shrambe, kabine s štirimi pršnimi kopelji, kabina za filtrirno napravo in stranišča. Kabine so opremljene z brušenimi zrcali in drugimi potrebščinami. V kopališče je in-štaliran tudi vodovod ter je tako preskrb-ljeno z dobro logaško pitno vodo. V ko-palni sežiji pa se bo najbrž pogrešal buffet z mizami jedli. Po potrebi bo tudi na to misliti. Pršne kopelji so napravljene za ko-pane z mrzlo vodo in naravnim potom se-greto vodo. V kopališču je električna raz-svetljava.

V prelepi zavarovani legi, na vzvišenem prostoru napram vodni gladini potoka, na solncu, je kopalni bazen, dolg 20 m, širok 10 m, primeren za ljudi vsake starosti. Okrog bazena so razpostavljena ležišča za solčne kopeli.

Zanimiva je filtrirna naprava. Filtracija vode se vrši na najmodernejši način. Vodo se črpa s pomočjo elektromotorja. Obenem se razkužuje voda kemičnim potom s kapo-ritom ter zabranjuje prevlaka vodnih alg z dodatkom modre galice.

Kopalne pristojbine so primerne: kopal-nina z uporabo obešalnika v skupni kabini (za 12 oseb) Din 1 za osebo, z uporabo omarice Din 2, za uporabo posamezne ka-bine Din 3. Za uporabo perila se plača po-sebna odškodnina, ki pa je tudi malen-kostna. Kopalni čas je pol dneva. Na ta način je omogočen užitek kopelji tudi soci-jalno šibkejšim slojem.

Celotna naprava kopališča stane nekaj nad 200.000 Din. Obenem pa se je izvršila ob kopališču še nadaljnja regulacija stru-ge Logašče, ki se je približala s tem še bližje svojem koncu. Delovni stroški zna-šajo približno 70 odstotkov gori navedene vsote. Pri delu so bili zaposleni samo do-maćani; tako je ostal ves zaslužek v do-maćem kraju, obenem pa se je omilila na ta način tudi brezposelnost med domačim delavstvom.

Neizpodbitne zasluge za napravo novega kopališča ima vsekakor g. Oblak ter se je le njemu zahvaliti, da se je ta načrt sploh

realiziral, zakaj premostiti je imel velike težkoče finančne narave. Prvotna akcija z gostilničarji za en dinar pri iztočenem litru je padla takorekč v vodo ter je bilo tre-ba poiskati nov vir. G. Oblak je skromen in mu mogoče ne bo prav ta ugotovitev, toda vseeno mu ključem: Hvala Vam na skrbi za javen dobrobit občanov!

Tatinska Marička

Ljubljana, 26. avgusta.

Hitela je kakor podlasica čez ulico. Za-sukala se je zdaj v to, zdaj v drugo smer. Marsikdo se je obrnil za njo in zamrmal v brk: Glej jo, staro, kako ti skače in kak-ko ju nesejo noge! Sama je gledala zvito v svet in se na široko ognila stražniku na Marijinem trgu, ki pa jo je spoznal in opa-zil, da stiska pod pazduho nekaj belega.

»Hej, to-le bo pa nekaj zame,« si je mi-slil in gledal, kam bo zavila. Zeska z ruto na glavi se je za hip ustavila, nato pa smuknila v gostilno pri »Soči«. Stražnik jo je našel tam, ko je bila v najživahnejših pogovorih z gosti, katerim je prodajala par ruh za smešno nizko ceno.

»Marička, Marička,« je vzkliknil mož po-stave, »tak nikar se ne trudi, ne boš pro-dala ruh, kar z mano boš šla!«

»Kaj? Jaz pa z vami? Nak, ruhe sem poštno plačala in tudi prodala jih bom.«

»Ne boš jih ne-le!« je zagrmel stražnik za-ko, da se je Marička prestrašila in se za-vedla, da gre zares. Pričela je jadikovati in se repenčiti, slednjič pa, ko je uvidela, da ne pomaga nič, se je vdala v usodo in drobnih korakov odšla s stražnikom na po-licijsko direkcijo. Po kratki pavzi v zapo-ru je stopila pred dežurnega uradnika.

»Marička D.?«

»Ja!«

»Tatica, huda tatica, ki drugače prodaja tudi marine na trgu?«

»Oja, prodajam marine ja, ampak tatica? Jaz tatica? Tam gori boste dajali odgovor za to besedo!« Marička pokaze s prstom v strop.

»Ena in dvajsetkrat predkaznovana — za kaj pa Marička? Morebiti samo zaradi lju-bezni do bližnjega in spoštovanja do tuj-ega blaga? Ne, takih postav ni, ki bi govo-rile za kazen, če je človek pošten. Zmerom si kradla in zdaj si zopet snela dve ruhi.«

Marička je porazena. Menda je pozabi-la, da je kedaj sedela in se zato tudi ne more spomniti, kje je ukradla ruhi. »Ku-pila sem jih, pa je-le laže trdovratno na-prej, dokler jo zasliševalni uradnik ne pre-kine in ji pove, da se je priklatlila te dni v podstrešje neke hiše v Kolodvorski ulici, kjer je ukradla Anici S. 300 Din vredno odejo. Našeteje še več takih pregreškov, ki jih je zagrešila v drugih hišah ali stara grešnica se ne gane.

»Napravite z menoj kar hočete. Tako sit-nih ljudi še nisem videla...«

55-letna grešnica je morala nazaj v zapor, kjer bo ostala, dokler ne bo priznala vseh grehov. Policija je namreč prepričana, da je baš aretirana Marička tista nevarna stano-vanjska podgana, ki so jo zasledovali že več tednov. V par primerih so namreč nje-ni grehi že dokazani, a je ostalo še veliko tatvin, ki so potrebne pojasnenja in ki jih je najbrže izvršila tale Marička D. žena bivšega ječarja iz Idrije, ki je zašla pozne-je kot vdova na kriva pota.

Požar v Litiji

Litija, 26. avgusta.

Danes ponoči kmalu po pol 1., ko ugas-nejo pri nas električne luči in ležejo ljud-je običajno k počitku, se je čul po ulicah glasen krik: »Gori, gori!« Takoj po teh alarmnih klicih se je začel izpred ga-silskega doma gasilski rog, iz cerkvenega stolpa pa je odjeknil v noč plat zvona. Mahoma je bilo vse na nogah.

»Kje gori?« — so se spraševali pre-strašeni ljudje. Medtem pa se je od Frtice sem že razlivala močna svetloba. Odsev požara je v najkrajšem času tako nara-stel, da so se zabestele celo predilniške stavbe na nasprotnem bregu Save v tako močnem sijaju, kakor bi jih obsevali šte-vilni žarometi. — »Pri Kajtnu gori,« — so menili nekateri. Medtem pa so že pri-tekli ljudje z novico, da gori Planinškov kozolec.

Kozolec dvojnik, ki je bil precej zalo-žen z mrvo in deteljo ter lesenimi zaboji, je bil takoj ves v ognju.

V kritičnem trenutku, ko je že segal ogenj po lesenem ograjdu, so se povrnil v Litijo domači gasilci. V nedeljo popold-ne so pohiteli z društvenim avtom v Te-menško dolino. Vozilo se jim je nekaj po-kvarilo in so odšli včeraj popoldne ponj. Takoj so se znašli pri reševalnem poslu. Ognjeni element pa je že zajel kozolec in vsi vpaljivo vsebino. Zato so se vrgli ga-silci na obrambo sosednih kozolcev, ka-mor so se še spenjali ognjeni jeziki. Pla-ninškov kozolec je pogorel do tal.

Pohvalno moramo omeniti sosednje šmarske gasilce. Ožarjeno nebo jih je sre-di noči opozorilo na požar v Litiji. Vrli vojskaški sv. Florjana so bili 20 minut za-tem, ko je hušnil prvi soj proti nebu, s svojo motorno brizgalno na kraju po-žara. Zaslužijo vse priznanje javnosti!

Razumljivo je, da je nočni požar precej preplašil naše ljudi. Saj naša kronika že dolgo ne pomeni podobne nesreče, če izva-memo skoro vsako leto ponavljajoče se gozdne požare ob železniški progi.

Kakor čujemo, lastnica kozolca ni bila zavarovana. Apelliramo na posestnike, naj zavarujejo svoje imetje. Saj nikdar ne ve-mo, kdaj nas obišče nesreča. Kako je na-stal ta požar, ni znano.

KULTURNI PREGLED

Letopis Matice Srpske

Pod tem naslovom je izšla pred dnevi de-bela knjiga, ki obsega tri zvezke »Letopisa M. S.« — številke za mesece: julij, avgust in september 1930. Na uvodnem mestu pri-naša revija članek o Vesokolskem izletu v Beogradu. Sledi nekaj strani pesmi (Božidar Vesnić, Branko Gjučki, Božo Lovrić in Du-šan Gjučki), pripovedka »Posle venčanja« iz peresa Stojana V. Živadinovića, nove pe-smi Ivana S. Šajkovića, Božidarja Vesnića, Milivoja Ristića, Z. A. Spasića, nekaj pre-vodov iz angleške lirike in vezani in prosti be-sedi, Pavčevićevi zapiski »Crnogorke v anekdotah«, dr. Milana Markovića razprava »Razmišljanja o književnosti«, Jovana Mak-simovića spomini na pesnika Jovana Jova-novića-Zmaja ter članek K. N. Milutinovića o nemški romantiki.

Književni pregled je posebno bogat. Go-vori o sodobni bolgarski književnosti in o bolgarskem slovstvu za otroke, o beogra-dskem gledališču, drami in operi. Pod za-glavjem Versko-prosvetni pregled piše Mi-lutin Jakšić o naših novih sektantih v na-rodnem življenju. Z zgodovinskega in poli-tičnega vidika je zanimiv prispevek Vase Stajića, ki razpravlja o madžarizaciji in de-madžarizaciji Bunjevcev. Med ostalimi pre-gledi bi omenili posebno pregled ruske književnosti in pregled književnega življe-nja na Danskem.

Zelo bogate so rubrike: Prikazi i bele-

ške ter Nauka i časopisi. Na koncu knjige čitamo o novih pravilih Matice Srpske, ki je bila deset in desetletja središče duhovnega življenja v Vojvodini.

»Letopis M. S.« je vseskozi zanimiv, ak-tualen in v pravem pomenu besede jugoslo-vanski. Zeleni bi morda samo še to, da bi izhajal v latinici.

Olomuška češka opera na Dunaju. V so-boto, dne 30. avgusta prispe na Dunaj an-sambel češke opere iz Olomuca, ki bo gos-toval dva tedna v Raimundovem gledali-šču. Goslovanje se otvori s Smetanovo »Prodano nevesto«. Ostali repertoar tvorijo opere, ki so Dunajčanom ljube.

Nietzsche v dveh zvezkih. Ob tridesetlet-nici Nietzschejeve smrti je izdalo založni-štvu Kröner v Lipskem N. dela v dveh zvez-kih. Izbor, ki prinaša vse najpomembnej-še iz Nietzschejevega peresa, je sestavlil Au-gust Messer.

Nov kulturni fin Reclamovega založni-štva. Založba Philipp Reclam jun. v Lip-skem, znana po predvornih ceninih Re-clamkah, začne v kratkem izdajati 250 zvez-kov obsegaajočo serijo nemške književnosti. Delo, ki bo enciklopedičnega značaja, bo izhajalo kakih 20 let. Urejeval ga bo dr. Heinz Kindermann. Obravnavanje posamez-nih kulturnih dob nemškega slovstva bo po-verjeno preizkušenim germanistom. Dr. Kindermann deluje v Gdansk in je rodom Dunajčan.

Gospa Marga-rita Slezak.

»Miss Wien« in od-lična članica dunaj-ske operete, ki go-stuje danes pri ljub-ljanski operi.

Ameriško gledališče v Parizu. V Parizu se snuje amerikansko gledališče, katerega financira znana Shubertova družba iz Ame-rike, ki razpolaga v Ameriki z nad tristo odri. Namen tega gledališča seveda ni ide-alen: služilo bo zabavi Američanov, ki ob-iskujejo Pariz, ter jim ne bo dalo pozabiti, da so še vedno to kar so bili, preden so se prepeljali čez morje.

Felix Weingartner je, kakor poroča »Pa-ris Midic«, povabil prihodnje leto na di-rigentsko gostovanje v Pariz. Vodil bo dva koncerta, na katerem bo sviral Pasdeloup-sov orkester.

Oficijelni pristop Jugoslavije k bernski konvenciji. Švicarski zvezni svet je z okro-žnico od 10. julija t. l. obvestil vse države, da so podpisale bernsko konvencijo za za-ščito avtorskega prava, da je tudi naša država uveljavila te predpise. Prvi tozalevni pravilnik je bil sestavljen 13. nov. 1908. Do-datni protokol so mu pridružili 20. marca 1914. To besedilo so konvencionalno re-vizirali v Rimu 2. junija 1928. Pristop naše države ima izvršilno moč od 17. julija 1930.

Reorganizacija praškega Hudožestvenega teatra. Znanemu ruskemu igralcu Pavlovu se je posrečilo izposlovati od jugoslovanske vlade denarno podporo, ki bo, čeprav v nekoliko manjši meri kakor so Rusi domne-vali, le pomagala reorganizirati skupino praških Hudožestvenikov in postaviti njih gledališče na novo solidno podlago. Hudo-žestveniki so izbrali Beograd za središče svoje umetnosti in bodo od tam prirejali turnee po balkanskih državah, Evropi in Ameriki. Pavlov je pridobil za prenovljen Hudožestveni teater več bivših članov mo-

skovskega gledališča, predvsem go. Križ-novsko. Čuje se tudi, da se vstopi po možnosti v skupino ga. Germanova, ki jo je zadnja leta ovirala bolezen, da ni mogla igrati. Od drugih moči je za novo skupino angažiran tudi Aleksander Vereščagin, ki je bil zad-nje čase pri sarajevskih dramih in Verešč-aginova žena, igralka Ljeskova-Vereščagina. Skupina bo takoj začela študirati repertoar in bo v prvi vrsti propagirala vzore, kate-rim je sama živila, dokler je bila še v Mo-skvi.

Dimovičev »Kraljevič Marko« v Pragi. Nar. divadlo v Pragi je postavilo na reper-toar nove gledališke sezone iz jugoslovans-kih slovstev edinolet Gjurja Dimovića ju-naško dramo »Kraljevič Marko«.

Rdeča armada in rdeča literatura. Vesti iz Rusije poročajo, da se je v Moskvi osno-valo literarno društvo rdeče armade in rde-čega slovstva. Društvo ima izvršilni odbor, katerega člani so: Gorkij, Fadejev, Gladkov in Serafimovič. Naloga društva je mobilizirati vse tvorne sile sovjetske literature za utrditve vojske sile ruske države. Iz iste-ga vira prihaja vest, da se je ustanovila tudi brigada pisateljev, ki se bo kot pose-ben oddelek udeleževala jezenskih mane-rov rdeče vojske. V tem stremljenju bo po-piral rdeče avtorje poseben literarni čas-pis, ki bo propagiral širjenje treh stvari: slovstva, umetnosti in vojaškega duha.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Domače vesti

* Izpremembe v državni službi. Po službeni potrebi so premešeni: višji veterinarski pristav Josip Samec od sreskega načelstva v Murski Soboti k obmejni veterinarski postaji istotam, veterinarski pristav Jože Drolc od sreskega načelstva v Litiji k sreskemu načelstvu v Caribrodu, in veterinarski pristav Ivo Svetec pa od sreskega načelstva v Veliki Kikindi k sreskemu načelstvu v Prištini.

* Napredovanje v osnovnošolski službi. »Službene Novine« objavljajo ukaz o napredovanju učiteljev in učiteljic v višjo skupino. Na področju Dravske bravnice sta pomaknjeni v 1. skupino II. kategorije: Antonija Štritar, učiteljica na Viču in Josipina Podgornik, omožena Kuntić, učiteljica v Rovtavih; v 2. skupino II. kategorije pa: Marija Est, učiteljica v Gornji Šiški; Mirko Dujc, učitelj v Šmartnem ob Paki; Marija Kutin - Tomažič, učiteljica v Mariboru; Olga Lorber, učiteljica v Mariboru; Ljudmila Crnut - Korošec, učiteljica na Jesenicah; Matilda Mendel - Traunauz, učiteljica v Dravogradu; Marija Cerar, učiteljica v Kamni gorici, in Marija Pakovšek - Petrič, učiteljica v Braslovcah.

* Izprememba rodbinskega imena. Kraljevska banska uprava Dravske banovine je dovolila Alojziju Bastardu, pristojnemu v občini Horjul, izpremembo rodbinskega imena Bastard v rodbinsko ime Sedej. Ta izprememba velja tudi za njegovo ženo Ivano, rojeno Sedej, in njegovega nedoletnega sina Stanislava.

* Naši rudarji iz Francije in Westfalske na grobu kralja Petra. Naši rojaki, zaposleni v rudnikih Francije in Westfalske, ki so svoj petnajstodnevni dopust izkoristili v svrhu spoznavanja svoje domovine, odpošljejo dvajsetletnega deputata v Beograd na in Avalo, da položi vence na grob neznanega vojaka, odkoder poseti Oplenac, da se pokloni grobu kralja Petra Osvoboditelja.

* Pravilnik za izpite šumarskih uradnikov. Minister za šume in rudnike dr. Anton Korošec je podpisal pravilnik o polaganju strokovnih izpitov šumarskih uradnikov II. kategorije. Pravilnik je že stopil v veljavo.

* Likvidacija vseslovenskega gasilskega kongresa. Kongresni odbor JGZ v Ljubljani vabi vse korporacije, tvrdke in posameznike, ki imajo kake zahteve iz naslova dobav ali iz kakega drugega razloga, do kongresnega odbora, da prijavijo iste najkasneje do 2. septembra t. l. na naslov predsednika finančnega odbora g. Ivana Rakoše, posestnika in lesnega trgovca v Straži na Dolenskem. Na pozneje došle terjatve se ne bo moglo ozirati. Ve doslej že predložene račune se bo poravnalo do 6. sept. t. l. do 2. sept. predložene račune pa do 16. septembra. Sočasno se poziva vsa društva, tvrdke in posameznike, ki dolgujejo kongresnemu odboru, da poravnajo svoje obveznosti do 2. septembra t. l. Kongresni odbor JGZ.

* Telefonski promet Ljubljane - Brion. Z odlokom ministra za gradbe je od 20. t. m. naprej odprt telefonski promet Ljubljane - Brioni in sicer preko Trsta. Pritožbina za navadno govorilno enoto znaša 2,25 zlatih frankov ali 24,75 Din.

* Pogodbena pošta Golnik. Razpisana je služba pogodbenega poštarja na pošti 2. reda Golnik. Jamčevina 1200 dinarjev. Prošnje s prilagami naj se vlagajo na dravsko direkcijo pošte in telegrafa do 10. septembra 1930.

* Državna strelska tekma lovcov. Oporazimo vse prijatelje strelskega športa, da se vrše v dnevi 6., 7. in 8. septembra ob priliki državne šumarske - lovske razstave v Ljubljani velike strelske tekme. Udeležbe se je strelci cele države. Tekmovalni red se nanaša pri slovenskem lovskem društvu. Posetniki razstave imajo polovično železniško vožnjo. Poskušano streljanje se bo vršilo na vojaškem strelišču v četrti, 28. t. m. in 4. septembra popoldan od 3. do 6. ure. Strelci, odzovite se! Naj nikdo ne manjka.

* Vrednost vsem zobotehnikom dravske banovine. Pozivamo vse nekoncesionirane in koncesionirane zobotehnike dravske banovine na sestanek, ki bo v nedeljo, 31. t. m. ob 9. dopoldne v sejni dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, dvorišče. Sestanka se udeležijo gg. delegati iz Zagreba, ki nam bodo poročali o osnutku novega zobotehniškega zakona. Vabimo vse gg. kolege, koncesionirane in nekoncesionirane, da se istega v svojem lastnem interesu udeležijo. Za pripravljalni odbor: Več koncesioniranih in nekoncesioniranih zobotehnikov.

* Smrtna kosa. V Zagrebu je umrl 25. t. m. g. Dušan Slijepčević, oče uradnika pri podružnici Narodne banke v Ljubljani. — Pri Sv. Mariji na Dravskem polju je preminila ga. Marija Finžgarjeva, po-

sestnica in gostilničarka. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 9. na pokopališču pri Sv. Janžu. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše izostaje!

* Tožba dr. Frana Koltererja proti dr. Mavru Grossu pred kasacijo. Poročali smo svojčas o pravdi dr. Koltererja, drž. zdraviliškega zdravnika v Rogaški Slatini proti Mavru Grossu, zdravniku v Rogaški Slatini radi brošure, katero je izdal dr. Gross pod naslovom »Das Wesen, die Entstehung und die Behandlung der Gallensteinkrankheit« (Bestvo, nastanek in zdravljenje žolčnih kamnov), v kateri je imenoval dr. Koltererja »famosnega šef-zdravnika«. Okrožno sodišče v Celju je zaradi tiskovne tožbe dr. Koltererja izreкло, da je brošura žaljiva in obsojila dr. Grossa radi prestopka čl. 52 tiskovnega zakona na 1000 Din globe. Stol sedmorice, na katerega je vložil dr. Gross revizijo, je razsodil, da se revizija zavrne in da je tudi kazen primerna, tako da je razsodba se dan postala pravomočna.

Kino „Ideal“
Danes ob 4., pol 8. in 9. uri
„Polnoč v Algiru“
Senzacionalna kriminalna drama po slovitom romanu Xaver de Montepina

* Oblastna strelska družina v Ljubljani. V nedeljo 31. t. m. ob pol 9. glavna vaja za tekmovalno streljanje, ki se bo vršilo dne 6., 7. in 8. septembra na vojaškem strelišču. Udeležba za vse člane strogo obvezna. Strelske družine iz ljubljanske okolice in dežele, kakor tudi ceneje člane Slov. lovskega društva vabimo najljubše, da se udeležijo glavne vaje in tekmovalnega streljanja.

* Naši v Ameriki. Časopis »Washington Herald« eden najuglednejših listov glavnega mesta Amerike, je nedavno objavil daljši članek iz peresa znanega kritika Stanleya Olmsteda, ki piše zelo simpatično o mladem slovenskem umetniku Božidarju Jakcu, ki se že nad 2 meseca mudi v Washingtonu, kjer je slikal portrete raznih kongresmanov. List je priobčil tudi Jakcovo sliko ter dva posnetka njegovih slik. Kritiki podajajo poleg ocene tudi kratek življenjepis Jakca, omenja njegovo solanje v Pragi in Parizu. O kakovosti njegovega slikanja se izraža zelo pohvalno. — V Calgary, Alta, kjer je mnogo naših rojakov, je pred kratkim umrl rojak John Janžekovič, rodom iz Bojanje vasi pri Metliki. Ker že nekaj časa ni imel dela v Calgary, je odšel z dvema tovarišema na železniško postajo, da bi se odpeljal drugam za delom. Ko je hotel skočiti na vlak, mu je spodrsnilo in je padel tako nesrečno pod vlak, da ga je popolnoma raznesaril. Ponorečenec zapuščal ženo in tri male otroke. Rojaki v Kanadi sedaj zbirajo prostovoljne darove za družino pokojnika, ki je v veliki bedi. — V Fly Creek, v državi New York je padla s senega voza slovenska farmarica g. F. Žagarjeva ter podlegla težkim poškodbam.

* Avgust Košutič bo deportiran. Kakor smo že poročali, je bivši narodni poslanec Avgust Košutič 29. jul. na parkniku »Olympic« dospel v Zedinjene države ter bil pridržan na Ellis Islandu, potem ko je bil pri imigracijskem uradu zaslišan zaradi pomenega lista. Imigracijsko oblastvo je podalo izjavo, da je Košutičev potni list ponarejen ter je storilo korake, da se Košutič deportira. Proti temu odloku je Košutič po svojem pravnem zastopniku vložil apel v Washingtonu, ki pa se, kakor zatrjuje ameriški listi, ne bo upošteval.

* Državoznanstvo. Dr. Fran Ogrin (Kamnik) je izdal in založil dopolnilo k »Državoznanstvu«. To obsega pregled nove države, ne organizacije in novih zakonskih predpisov, izdanih do konca julija t. l. (20 strani). Izide do konca t. m. Razpored v Dopolnilu je isti kakor v prvotni knjigi, tako da se morejo najti takoj vse nove zakonske določbe glede dotične stvari. Prvotna knjiga in Dopolnilo se moreta dati — zaradi enakega formata — skupno vezati, sicer pa se vpleti slednje v prvo. Cena prvotni knjigi (brošurani) je znana na 20 Din. skupno z Dopolnilom pa stane 26 Din., samo Dopolnilo 12 Din. (brez poštne). Ker je prvotna knjiga v nekaterih delih že zastopala, je rabljiva le z Dopolnilom, potrebna pa vsakomur in primerna kot pomožna knjiga v šolah. Dobi se pri banovinski zal. šolskih knjig, v knjigarnah in pri pisatelju.

* Angleška jahta na našem Primorju. Priteklo nedeljo je v Selce priplovila angleška jahta »Suzana« iz Liverpoola, ki se letos že drugič vrača na našo riviero. Na jahti so zaposleni kot moštari izključno naši ljudje z otoka Pašjana. Iz Selce je jahta krenila na Rab in poseti tudi druga pristanišča ob naši obali.

* Razstavljalec psov na razstavi v Ljubljani dne 31. avgusta bodo imeli ugodnost polovične vožnje za sebe in razstavljene pse ter priliko brezplačnega obiska bogate gozdarske - lovske razstave. Razstavljalec psi bodo prejeli posebne, specijelne za to razstavo izdelane plakete, najlepši psi pa bodo dobili poleg tega, plakete Mednarodne kinološke federacije v Bruslju. Pričave naslovi na naslov: Razstava lovskega psov, Ljubljana, Velesejem.

* Človek - mati - dete. Negovanje zdravlja je dolžnost vsakega človeka. Najvažnejši pogoj za dobro telesno in duševno delo je zdravje. Posameznik lahko za ohranitev ali splošno svojega zdravja mnogo stori in se obvaruje pred masivno boleznijo. So pa nevarnosti, ki ogrožajo zdravje posameznika in pred katerimi se s tem težko obvaruje: nevarnosti, katerih korenike segajo v naravni in socialni življenjski človeka. Te nevarnosti omejit, oziroma odstraniti, je naloga javnega zdravstvenega puka. Za obstoj in varstvo zdravja pa je

FOTO-KINO-APARATI
In potrebne pribave
v drogerijah
KANC, LJUBLJANA
in
KANC (Wolfram), MARIBOR CENIK GRATIS!
Izvršujemo vsa amater. dela v 12. urah.

potrebno, da poznamo sestav našega telesa in delovanje posameznih njegovih delov. Znati moramo telo negovati in poznati nevarnosti, ki ogrožajo zdravje. Higijenski zavod v Ljubljani, ki se že šesto leto trudi za javnim zdravstvenim poukom od vasi do mesta in svoje delo ter pripomočke od leta do leta izpopolnjuje, je pridobil za nekaj tednov Ljubljani II. del prekrasne razstave »Človek - mati - dete«. Razstava, vredna več milijonov, predstavlja v neprekinjeni in lahki umljivi obliki vse ono, kar moramo vedeti o našem telesu in njega delovanju. Razstava, ki bo odprta dne 31. t. m. v paviljonu »L« na ljubljanskem velesejmu, bo bogata zlasti na plastičnih ponazoritvah, preparatih, mularjih in slikah. Cela vrsta umetno sestavljenih aparatov bo predočevalo delovanje telesnih delov. I. del te razstave je vzbudil ob letošnjem jubilejnim velesejmu splošno zanimanje in občudovanje.

* Vročina v Dalmaciji. Predvčerajšnjim je v Splitu toplomer zabeležil najbolj vroč dan letošnjega poletja. V senci je toplomer zabeležil 34 stopinj Celzija.

* Smrt v cerkvi. V Idrišu pri Velikem Bečkereku je starodavna cerkev, kamor romarji ljudje v upanju, da si bodo z molitvijo izprosili ozdravljenje. Prošlo nedeljo je bila med došlimi romarji žena Lazarja Obradovića iz Banatskega Aranjelovca. Ko je stopila v cerkev, jo je obšla slabost. Zgrudila se je na tla in obležala mrtva.

* Nezgoda na železnici. Včeraj ob pol 5. se je pripetila pred postajališčem Notranje Gorice znatna prometna nezgoda. Pri tovarnem vlaku 641, ki prihaja iz Rakeke v Ljubljano, se je zlomila na odprti progi prednja os voza s cisterno za nafto. Radi te nezgode se je vršil med postajama Brezovico in Borovnico le enotirni vlakovni promet, dokler zapreke niso odstranili. Poškodovan ni bil tem nihče, materijalna škoda ni velika.

* Žrtve pretepačev. Na Hlevnem vrhu pri Rovtavih se je vršila v nedeljo prvo družnični cerkvi blagoslovitev novih zvonov. Neki pretepači so z nožem težko ranili posestnika Antona Lukana s Praprotnega brda pri Rovtavih. Na pomoč poklicani zdravnik g. dr. Worinz iz Dolenjeke Logatca je odredil takojšen prevoz težko poškodovanega Lukana v ljubljansko bolnico. Kakor je slišati, jim bo v bolnici menda uspelo ohraniti ga pri življenju. Lukanu, ki je član dolenjelogškega Sokola, želijo bratje skorajšnje okrevanje.

* Obledelo obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Josip Reich.

Iz Ljubljane

* Drž. pošta Ljubljana 6. Kakor smo že poročali, je dne 1. t. m. pričela poslati novo otvorenica državna pošta IV. reda Ljubljana 6, ki je nastanjena na Rimske cesti št. 31. Pošta je v kartirni zvezi s pošto Ljubljana 1 in Ljubljana 2. Sprejema vse vrste pošilk, izdaja pa samo pošiljke za sledeče državne urade in oblasti: kr. banska uprava Dravske banovine, dravski žandarmerijski polk, direkcija šum, tobačna tovarna in monopolna uprava, tehniška srednja šola in trgovska akademija.

* Gradbo Grafičnega doma je poveril gradbeni odbor grafikov na svoji seji Ljubljanski gradbeni družbi, ki je bila najugodnejši ponudnik.

* Legitimacije in vozovnice za velesejem v Pragi, Bratislavi, na Dunaju, v Gradcu, Osijeku, Zagrebu, Novem Sadu in Ljubljani daje »Putnik«, Dunajska cesta 1, in podružnica v Hotelu Mikliču.

* Seznam najdenih predmetov, prijavljenih Upravi policije v Ljubljani v času od dne 1. do dne 15. julija 1930: 10 Din; 100 Din; 5 ključev; 1 črn damski slannik; 1 srebrna ženska ura s trakom; 1 denarnica s 4 Din; 1 lisičja boa; 1 ženski šal z modrimi in rdečimi ržami; 1 denarnica z 95 para; 1 otroški dežnik; 1 kanarček; 1 srebrna zaponka z imenom »Rikardov«; 1 zlat obroček damske ure s šipo in 1 par ženskih in 1 par moških nogavic; nekaj čipk in trakov. — V železniških vozovih

Dobra prebava — pol zdravja!
Proti zaprtju, lenivosti Vam omogočajo
ARTIN — dražila lahko normalno izpraznjenje. — Dobivajo se v vseh lekarnah za ceno 8 Din škatla. 290/2

ZNATNO
ZNIŽANE CENE
OVOMALTINE
naravna krepljena hrana osvežuje telo, jači mišice in jekleni živce. 156

Lahkomiselnost se maščuje
Ako pri nakupu mila ne zahtevate izrecno Paracelsus lahkega mila za otroke, tedaj škodite zdravju svojega otroka. — Tudi za sebe kupujte samo Paracelsus liližno mlečno milo, pa bo Vaša koža tako nežna kot otroška. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Paracelsus k. d., Zagreb 3. 287/4

so se našli ti-le predmeti: 12 dežnikov, 4 palice, 7 klobukov, 1 čepica, 2 jopci, 1 damski plašč, 1 dežni plašč, 2 suknjiča, 1 dežni suknjič, 2 naočnikov, 2 aktovki, 1 damski povrtnik, 1 fotografija, 1 molitvenik, 1 žogo z mrežo, 1 nahrbtnik, 1 ročna torbica z 12 Din, 1 denarnica z Din 9.80. 1 damska ročna torbica in 1 listnica z legitimacijo.

* Zobozdravnik dr. Stiličoj sprejema popoldne od 14.—18. ure

* Zobni zdravnik dr. Puher zopet redno ordinira.

* Dentist Koder zopet ordinira.

* Za rekord 20 dni peš iz Zagreba v Ljubljano, Beograd in nazaj v Zagreb potuje vojni invalid Ladislav Momlek, hrvatski Zagorac. Ko je v dveh dneh prehodil 143 km, se je danes zglasil v našem uredništvu. Ima uradna potrdila od vsake postaje in po dosedanjih uspehih bo gotovo dosegel svoj rekord.

* Karambol motociklista z vozom. Absolvent srednje tehniške šole, 19 letni Janko Sršen iz Domžal se je peljal včeraj jutraj z motornim kolesom proti Kamniku. Ko je privozil v Dragomlje, pa ga je dohitela nesreča. Pred seboj na cesti je ugledal pred neko hišo dvovprežni kmetijski voz brez nadzorstva. Sršen je skušal zavoziti mimo, baš tedaj pa je eden izmed konj poskočil in se postavil čez cesto. Sršen motorja ni mogel več ustaviti, zaradi česar se je zaletel v žival, nato pa padel z vozila po tleh. Zadobil je težke notranje poškodbe in prepeljal so ga morali nemudoma v splošno bolnico v Ljubljano.

* Dva berača. Janez M. je star ljubljanski »kunde«, ki se drži mesarijev na trgu in jim pomaga opravičati razna mala dela. V zadnjem času pa se je Janez, ki se ga rad navleče, nekoliko polenil. Oprijel se je drugih poslov. »Vsakdo me pozna, da sem ljubljanska srajca«, si je mislil in zato je sklenil, da se bo raje preživljal z beračenjem. Poskusil je že večkrat, a ga je včeraj jutraj zalotil stražnik. Janez je protestiral, vendar ni pomagal in moral je s stražnikom v zapor na policijsko direkcijo. »Bomo pa mal' počivali«, se je odrezal malo jezen in se vdal v usodo. — Drugi berač je 27 letni Nikola Šomič iz Zagreba, je brez leve roke in je nekaj časa prodajal časopise v Zagrebu. Nekega dne pa se je odpeljal v Ljubljano in pričel tu beračiti. Na policiji je včeraj jutraj odkrito priznal, da so Ljubljanci bolj radodarni kakor Zagrebčani in ga jezi, ker bo moral spet nazaj med nje.

* Za Stroschneiderjem je šel. Mestni delavec France Z. stanujoč v Savoborski ulici je prijavil na policiji, da se je njegov 14-letni sin Joško tako navdušil za Stroschneiderjeve akrobacije, da jo je popihal za njim. Fant je odšel od doma brez vsakih sredstev in se napotil najbrže peš proti Celju. Mladi ubežnik je za svojo starost pravo dobro razvit, črni las, ovalnega obraza in oblečen v sivo, rjavokrižasto obleko.

* Nerodna pijančka. Peter V., delavec doma iz Horjula, pa se zadržuje že dalje časa v mestu, je kadar ima denar, neverjetno jezen. Najraje pije močnega dalmatince, ki pa ga napravi nato divjeja in nasilnega. Predsinočnjim se je pijan prikadil v Kolodvorsko ulico, kjer se je zaleval v mimoidoče in jim venomer nagajal. Svoje čudne šale bi uganjal še dalje, pa mu je to preprečil stražnik, ki je nerodnega fanta aretirjal in ga odvedel spat na prične. Za njim je pripaljal že ob jutranjih urah tudi neki Martin T., ki se je na enak način uveljavljal v bližini gostilne pri Mačku, tam za vodo.

* Nezaželeni obisk. V pritlično stanovanje na Dunajski cesti 61 se je predvčerajšnjim popoldne splazil neznan dolgorprstež. Izginil in prišel je, ne da bi ga kdo opazil, kmalu zatem pa je služkinja Kati Šoštarčeva ugotovila, da je zmanjkala njena rjava denarnica, namizni prt in preprega. Služkinja je hitela za tatom, ki pa je bil takrat že davno na varnem, najbrž v kaki gostilni, kjer je najprej zapil denar, ki ga je našel v njeni denarnici, pozneje pa prodal še ostale predmete, ki jih je ukradel v stanovanju.

Iz Celja

* Koroška razstava v Celju. Ob 10. letnici koroškega plebiscita bo prirejena koroška razstava, ki bo nudila točen vpogled v položaj naših neosvojenih bratov okraj Karavank in jasno sliko stanja in življenja nemške narodne majšine v Jugoslaviji. Pa tudi sicer bo na razstavi mogoče dobiti približno sliko o izvedbi nesrečnega koroškega plebiscita. Ker odbor sam ne razpolaga s preobširnimi materialom, se obrača na vse one, ki hranijo na svojih domovih kakršnekolj spominke predmete iz plebiscita, naj mu jih pošlje proti sigurni vrnitvi na razpolago. Vsa, ki bi želeli prispevati k razstavi, naj javi to kakoj tajniku odbeka za koroško razstavo v Celju g. dr. E. Mejaku, Celje, Prešernova ulica.

* Obnovite čim prej srečke III. razreda do 20. kola državne razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju, ker traja rok za obnovitev srečke le do vključno 5. septembra. Zrebanje bo 8. septembra. Katera srečka ne bo pravočasno obnovljena, bo prodana drugemu interesentu.

* Iz celjske »Glasbene Matic«. Vpisovanje vseh gojencev bo 1. in 2. septembra t. l., od 8. do 12. in od 14. do 18. v matičnih prostorih na Slomskem trgu št. 10-I. Gojenci in gojenke se lahko prijavijo tudi z dopisnico. Vse potrebne informacije daje ravateljstvo. Začetek rednega pouka bo objavljen pravočasno.

* Uradni dan zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 2. septembra od 8. do 12. dopoldne v pisarni Gremija trgovcev Celje v Razlagovi ulici 8. pritišče.

* Čudna usluga. Predvčerajšnjim je pripeljal hlapec nekega celjskega trgovca po novem dovozu v Vrvarski ulici proti tovarni železniškim skladiščem precej težko naložen dvovprežni voz raznega blaga. Ker je kri dovozu znatna strmina, konja nista mogla speljati voza do skladišča. Hlapec

Alojzij Senekovič je zaradi tega naprosil slučajno v bližini se nahajajočega posestnika Franca Ša iz Šmarjete, naj bi mu pripregel svoja konja, da bi mogel potegniti voz do skladišča. S. pa je to odklonil in je prišel naenkrat dvije pretepačev Senekovičeva konja. Konec zverinskemu početju je napravil šele stražnik, ki je Ša ogradil zaradi surovega trpinčenja živali.

* Cirkus na celjski ulici. Da ne bi kdo mislil prof. Stroschneiderja, ki je včeraj napel svojo žico s potrebnimi vrmi v višini 20 metrov nad Prešernovo ulico med poslopjem celjskega mestnega magistrata in starega okrožnega sodišča. Prvi predstavi je absolvirala prof. Stroschneider včeraj ob 18. in ob 21. ob navzočnosti skoro vsega celjskega in okoliškega prebivalstva. Gre za nekaj drugega, novega, senzacionalnega. V Trubarjevi ulici je prišlo nekim mlajšim, razboritim dečkom na misel, da bi ustvarili na nepremetnem delu ulice stalno otroško gledališče, seveda brez plačevanja davkov, taks itd. Pričeli so podjetni fantiči z lutkovnim gledališčem, ki pa je postalo kmalu premajhno za velepotne podjetnike. Predvčerajšnjim so dečki navozili na cesto nekaj vreč žaganja, postavili so si šotor in ustvarili pristen cirkus v minijaturi. Imajo celo lasten orkester, obstoječ iz dveh violin in kitare. Vstopnina ni ravno previsoka, ker je cirkusko vodstvo inkasiralo doslej pri nekaj predstavah celih 6 Din. Za prof. Stroschneiderja bo to pač trd konkurenčni oreh.

* V Celju aretirana detomorilka. Predvčerajšnjim popoldne je bila aretirana v Celju na ulici 26 letna samska delavka Marija Vrtačnikova s Kokarjev pri Mozirju zaradi suma detomorja. V mestu jo je spoznal neki mozirski orožnik, ki se je zanimal za dekle zaradi njenega nenadnega nastanka iz domačega kraja. Na policiji, na katero se je orožnik obrnil za pomoč, je dekle priznalo, da je 16. t. m. rodilo v nekem gozdu pri Mozirju živga otroka, ki ga je med porodom, ko mu je pomagalo na svet, nevede z rokami zadušilo. Otroček je bil nezakonski in dekle ni upalo poroditi doma. Mrtvo trupelce je nosila s seboj celih deset dni in ga končno predvčerajšnjim popoldne zakopala v mestnem gozdu nad »Gozdno restavracijo« v Celju. Ob prisotnosti policije in orožništva je včeraj sama izkopala trupelce svojega nezakonskega otroka. Vrtačnikovo so izročili v zapore celjskega okrožnega sodišča.

* Diplomirana učiteljica klavirja Hoffmannova prične pouk 1. septembra. Učenci se sprejemajo od 19. t. m. naprej. Pred Grofijo 7-II.

* Primarij dr. E. Watzke ne ordinira do 3. septembra.

Iz Maribora

* Otvoritev operetne in baletne šole v Mariboru. S 1. septembrom se odpre pri mariborskem gledališču operetna in baletna šola pod vodstvom novo pridobljenega režiserja g. Djuke Trebuhovića, ob sodelovanju znane domače umetnice gđe. Erne Kovačeve. Vsi, ki se zanimajo za to stroko, se pozivajo, naj se od danes dalje prijavijo v gledališču pri režiserju g. Trebuhoviću.

* Javni šod priredi v nedeljo, dne 31. t. m. ob 9. dopoldne v hotelu »Orele« družstvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico. Na shodu se bo vršila razprava o ukinitvi občinske gostiščine v zvezi s proračunom mestne občine za leto 1931 ter o občinski davčini na nezažidane parcele. Hišni posestniki, najemniki in vsi pridobitni sloji so vabljani, da se udeležijo tega shoda v čim večjem številu, ker gre za poslastico, ki so važna za vsakega prebivalca našega mesta.

ZOBOZDRAVNIK

dr. Franc Kartin

specialist za zobne in ustne bolezni

MARIBOR, SLOVENSKA 9

zopet redno ordinira

* Na prvi državni dekliski meščanski šoli v Mariboru bodo ponavljalni izpiti 29. t. m. od 8. dalje, 30. t. m. pa začno izpiti za zasebne učenke in završni izpiti. Vpisovanje bo 29. t. m. od 8. do 12.

* Smrtna kosa. V ponedeljek so umrli v Mariboru 64-letna soproga posestnika na Betnavski cesti št. 44 Alojzija Makar, 5-letni sinček železničarja Karl Cobec in 42-letna Ljudmila Krojač, vinčarka. Včeraj pa sta preminula premakča državnih železnic Jurij Verdelak in Alojzij Grobnik, kurjač mestnega kopališča, star 70 let. Pogreb bo v četrtek ob 4. popoldne.

* Nesreča v kamolomu v Logu pri Bistrici. V ponedeljek se je pod nogami 20-letnega delavca Josipa Ačka v kamolomu med Limbušem in Bistrico sprožil plaz gramozila in je padel Ačko preko pečin v globlino 6 m. Pri padcu je zadobil notranje poškodbe ter si zlomil tudi desno nogo nad gležnjem. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

* Nezgoda pri igranju. V Jadranski ulici se je pri skakanju preko hlodov 11-letna Franciška Brodarjeva zlomila levo nogo pod koleno. Ponorečenko, ki je postala žrtev neprevidezosti, so z rešilnim avtomobilom prepeljali v bolnico.

Dr. Vilko Marin

MARIBOR, RAZLAGOVA UL. 15

zopet redno ordinira

11652

* Policijska kronika izkazuje 5 aretacij, 10 prijav in 9 poročil. G. Z. je moral v zapor, ker se je produciral brez spričevala kot šofer po mariborskih ulicah. Z. S. je bil aretiran zaradi suma tatvine. L. H. je preveč navdušen do govala in je moral b. Grafu, K. Z. pa se je pri belem dnevu zopet pokazal v svojem prohibicijskem elementu. ruski begunc Nikolaj Kravčenko je hotel igrati Mico Kovačeva, pa so ga zasačili in bo sedaj delal pokoro.

Z Jesenice

* Na drž. deski in dekliski meščanski šoli na Jesenicah bodo privatni izpiti 28. in 29. popravni izpiti 29. in 30. t. m. od 8. dalje. Vpisovanje se bo vršilo 1. in 2. septembra od 8. do 12. Natančnejša obvestila so razvidna na razglasni deski v šolski veži.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblakost 1—10, 7

Iz Krškega

Kr— Komarji. Z nastopajočo vročino so pritiskali v stanovanja tudi nadležni komarji, ki motijo ljudi pri nočnem počitku. Posebno v Leskovcu in bližnjih vaseh je toliko tega mrčesa, da vsakdo tožni nad to nadležno. Doslej se še nikdar niso pojavili v toliki množici.

Kr— Smrtna kosa. Pretekli teden so v mestni bolnici umrli ga. Gorenc iz Dolge Rake, ga. Marija Havelka iz Krškega in g. Pavel Mlakar iz vasi Anovec pri Vidnu.

Kr— Nesreče. V nedeljo dopoldne je ne previden kolesar podrl in povzročil triletno lingo Primčičevo v Leskovcu pri Krškem. Brezvestnež je po dejanju strahopetno pobegnil. — V Leskovcu so se na Prinčičevem podu igrali otroci. Med njimi je bil tudi 4 letni Slavko Arh, ki je po neprevidnosti zdrknil na dvorišče in si je pri padcu zlomil roko pod komolcem.

Iz Novega mesta

N— Osebnosti. Današnji »Slovenec« je poročal, da se je vrnil župan dr. Josip Režek (ne Bežek) iz Karlovič varov s svojega bolniškega dopusta. Ta vest ne odgovarja resnici. G. župan se vrne z dopusta v pričetku prihodnjega meseca, pač pa se je vrnil z dopusta županov namestnik g. Filip Ogric, ki prevzame začasno županske posle. Tudi primarij moške bolnice g. dr. Ignac Pavlič se do torka ni vrnil s svojega dopusta ter je razumljivo, da danes ni mogel ordinirati in da ga še vedno nadomešča g. dr. Milan Ropas.

Preklic.

Preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekel proti gostilničarki g. Anici Murn iz Draske. Obenem se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Novo mesto, 25. VIII. 1930.

Jerič Alojz, Drska 37.

11639

Iz Trbovelj

t— Oddaja del. Dela pri stanovanjski hiši poleg klavnice, kjer bo imel svoje uradne prostore in stanovanje občinski veterinar, bodo v najkrajšem času oddana, tako da se bo lahko pričelo z gradnjo še letos.

t— Kalenje nočnega miru. Prebivalci Zabaj vasi se pritožujejo, da nimajo ponoči miru, ker se razni ponočnjaki zbirajo na hribu in tam pijejo in razgrajajo. Prošjo, naj bi se v tem pogledu napravil red.

Iz Ljutomeri

lj— Kasački dirki, ki se je vršila dne 24. t. m. na Cvenju, je prisostvovalo številno občinstvo od blizu in daleč. Posebej omenimo g. ministra Svevga, ki se je pripeljal z Bleda ter ves čas z zanimanjem ogledoval naše kmečke kasače, dalje g. okroglega inspektorja dr. Schaubacha, ki je zastopal bansko upravo, g. Warren-Lipitta, predsednika kasačke centrale, bivšega bana Mihaeloviča in predsednika mariborskega koša jasbačev in vozačev g. Rosenberga. Po dirki se je v gostilni Rajh na Moti vršila seja kasačke centrale, ki se je bavila z gmošno stranjo društev. Sklenilo se je, storišče se enkrat primerne korake, da se izplača že obljubljena državna podpora, brez katere je nadaljnje prirejanje dirk izključeno. Rezultati voženj so bili nastopni: I. dirka Rodanu (3 letni konji): I. Borica, Alojz Razlag, Sitarovci, 1:50; 2. Finish, Franc Heric, Boreci; 3. Psina, Jožef Slavič, Bunčani; 4. Vna, Marko Makovec, Lukavci; 5. Lija, Jakob Vaupotič, Lukavci. — II. Dirka Ljutomer (2 letni konji): I. Uska, Franc Kardinar, Banovci, 2:21; 2. Nina, Alojz Slavič, Banovci; 3. Lovina, Alojz Novak, Banovci; 4. Nenada, Franc Galunder, Veržej. — III. Spominska dirka Joško Rajh (3 do 12 letni konji): I. Borica, Alojz Razlag, Sitarovci, 1:52; Finish, Franc Heric, Boreci; 3. Psina, Jožef Slavič, Bunčani; 4. Silva II. Slavko Vrbnjak, Staranovci; 5. Tulpa, Ludvik Kardinar, Krapje. — IV. Dirka Čakovci—Varaždin (preponska): I. Koketa, kap. II. kl. Rudolf Kiler, Čakovci; 2. Dilber, por. Vladimir Petkovič, Čakovci; 3. Lasta, por. Nikola Milehič, Čakovci; 4. Pava, por. Božidar Blažič, Čakovci. — V. Dirka Warren-Lipitt (4 do 12 letni konji): I. Pold, Mihal Filipič, Staranovci, 1:39; 2. Egga II. Franc Skuhala, Krizevci; 3. Prima, Ludvik Slavič, Graba; 4. Silva II. Slavko Vrbnjak, Staranova vas; 5. Felčika, Franc Heric, Boreci. — Ta dirka je bila zelo inter-

resantna in napeta. — VI. Spominska dirka Rossmanit (dvovprežna): I. Psina-Prima, J. Slavič—L. Slavič, 1:59; 2. Finish-Felčika, F. Heric; 3. Egga II.—Elza, F. Skuhala—A. Jelen; 4. Borica—Lija, A. Razlag—J. Vaupotič; 5. Nelka—Polda, A. Slavič—M. Filipič. — Tudi ta dirka je bila zelo napeta.

lj— Na meščanski šoli bodo v soboto dne 30. t. m. ponavljalni, oziroma razredni izpiti; v ponedeljek dne 1. septembra se bo vršilo končno vpisovanje za vse razrede, potem pa bodo privatni izpiti in završni izpiti za 4. razred.

Iz Murske Soboti

mr— Pokojni Anton Puklavec, vinarski nadzornik, je zapustil tudi v Prekmurju mnogo odkritosrčnih prijateljev in četo znancev, ki so občudovali njegovo temeljito strokovno znanje. Kot referent v Mariboru, je ravno on dosegel za Prekmurje marsikaj, kar se drugim nikoli ne bi posrečilo. Tudi osebnost je dajal našim ljudem nešteto nasvetov in dejanskih podpor. Trstnice in drevesnice v Kapeli, ki koristi najbolj ravno naši pokrajini, brez njega

nikoli ne bi imeli. Tako ni čudno, da tudi Prekmurje žaluje ob smrti najboljšega slovenskega vinarskega strokovnjaka.

mr— Železniški direktorji. Vlaki, ki vozijo iz Murske Soboti v smeri proti Hodošu in obratno, so sicer dokaj ugodni za okolice, absolutno neprimerni pa so za Sobočane, ki se mude po opravih v Gor-njem Prekmurju. Za opravek najmanjšega posla se mora računati po današnjem voz-nem redu na zamudo celega dne. Vozni red se sedaj pač ne more spreminjati, opozar-jamo pa vodstvo železnice, da pripelje vsak dan okrog 20. uri v Sobotu lokomotiva, ki se vrača popolnoma prazna iz Hodoša. Ali bi bilo mogoče, da se priključi tej prazni lo-komotivi osebni vagon, ki bi se gotovo rentiral?

mr— Vojaška godba v Soboti. Pri od-hodnicah davčnega upravitelja g. Preloga, ki jo priredi Sokol v svojem domu v sobo-to 30. t. m., bo sviral tudi orkester na lok vojaške godbe iz Varaždana.

mr— Ponedeljkov semenj v Murski So-boti je bil zelo slabo obiskan, čeprav spa-da med večje tovrstne prireditve. Ljudstvo je še brez vsake gotovitve...

GOSPODARSTVO

Težkoče pri uvozu polizdelkov za tekstilno industrijo

Pred svojim odhodom v Beograd je prete-kli teden trgovinski minister g. Juraj Demetrovič sprejel v Parkhotelu predstavnike slovenske tekstilne industrije, in sicer gosp. Setino, ravnatelja Industrije platnenih izdel-kov v Jaršah-Mengšu, inž. Knopa, ravnatelja »Jugobrunec« v Kranju, inž. Borisa Hri-barja, zastopnika tvornice pletenin Dragoti-rihbar v Ljubljani, inšp. Ruplja in g. Šilaha, solastnika carinsko-speditijske tvr-dke Slovenija-Transport v Ljubljani. Dele-gacija je bila najprej sprejeta od ministra g. Svevga, ki jo je nato predstavil trgovin-skemu ministru g. Demetroviču.

Predstavniki tekstilnih tvornic so obraz-ložili obema ministroma težkoče, ki se po-javljajo pri uvozu raznovrstnega predliva zaradi nejasnosti v carinskih komentarjih. Naprosili so gosp. trgovinskega ministra, da se v interesu neovirane uvozne ekspedi-cije dopolnijo carinski predpisi, ki se na-našajo na carinsko odpravo predliva v po-gledu numeracije. Na škodo tekstilne in-dustrije se namreč te odredbe neonotno tol-mačijo, zaradi česar nastajajo spori, medtem ko se za produkcijo nujno potrebni polfa-brikati zadržujejo in so tvornice primorane začasnoma omejevali obratovanje ali odpušča-ti delavstvo. Predstavniki tekstilne in-dustrije so ob tej priliki opozorili g. mini-stra tudi na dejstvo, da v zadnjem času ce-lo Rusija kvarno posega v naše gospodarske razmere s tem, da v ogromnih količinah dobavlja nemškimi tvornicami laneno predlivo, in sicer po tako nizkih dumpinskih ce-nah, da je Nemcem mogoče dobavljati la-nene tkanine v Jugoslavijo za 25 do 30% ceneje. Naša domača tekstilna industrija pri sedaj obstoječih cenah naravno ne more več konkurirati z Nemci ter trpi velike izgube. Sprito vladajočih razmer je tem bolj potrebno, da dobi naša tekstilna industrija vsestransko pomoč in zaščito od strani države, kar je važno tudi iz socialnih ozi-rov. Gosp. minister je pokazal polno razu-mevanje za sedanje težave tekstilne in-dustrije in je obljubil storiti vse, kar je izved-ljivo na podlagi zakona o splošni carinski tarifi.

— Akcija za zgradbo usne železnice. Po-lež železniške zveze Slovenije z morjem je vprašanje zgradbe usne železnice, ki naj omogoči najkrajšo normalnotirno zvezo sa-ve in vrbaske banovine s Splitom, najvaž-nejši prometni problem zapadne dela na-še države. V nedeljo so se v Križu sestali k skupni konferenci predstavniki mest in gospodarskih krogov primorske in vrbaske banovine, da znova poudarjajo življenjsko va-žnost te železniške zveze predvsem za gos-podarstvo vrbaske banovine. Projektirana pro-ja bi bila dolga le 109 km in bi vezala Bi-hač, ki ima že normalnotirni spoj z Zagre-bom, na normalnotirni omrežjem sa-ve banovine, preko doline Une in Butišni-ce s Križem, kjer bi se nova proga priklju-čila na že obstoječo normalnotirno zvezo s Splitom. Z dograditvijo te železnice bi na-ša največja pomorska luka dobila drugi normalnotirni spoj s svojim zaledjem v se-veru (poleg liške železnice). V smislu skie-pov je bila s konference poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Sklenjena je bila obširna resolucija, ki poudarja važnost te proge za gospodarski razvoj vrbaske ba-novine, kjer leži neizkoriščeno mnogo narav-nega bogastva, nadalje za napredek naših luk in za razvoj tranzita k morju, na kate-

rem je interesiran znaten del naše države. Brzojavno so bili s konference pozvani šte-vilni ministri naše vlade, da se zavzemajo za realizacijo tega projekta, vrhu tega pa je bilo sklenjeno, da se posebna deputacija za-stopnikov mest in gospodarskih krogov obo-h banovin zgleda v Beogradu na mero-dajnih mestih, da se akcija za zgradbo te železnice pospeši.

— Državna hipotekarna banka uvaša po-morski kredit. Ob priliki posvetitve temelj-ne kamna za razširjenje palače Državne hipotekarne banke v Beogradu, je general-ni direktor tega zavoda dr. Vojin Gjuričić napovedal pomembno razširjenje poslovanja državne hipotekarne banke. Rekel je, da stoji banka pred novimi velikimi nalaganji. Njeno poslovanje se nahaja pravkar v popo-lni reorganizaciji in pred dnevi je uprava predložila kraljevski vladi predlog zakona, ki bo omogočil razširjenje bančnih poslov. Pred vsem namerava banka uvesti pomor-ski kredit, da proži pomoč našemu Jadranu, ki je bil večni sen našega naroda. To ni lahak posel, ki se da izvršiti z golimi besedami, temveč je treba več sto milijonov za njegovo realizacijo. Mi smo zadovoljni z de-lom naših pomorcev, ki so umeli s skromni-mi sredstvi ustvariti že razmeroma mo-čno trgovinsko mornarico in to brez tuje po-moči. Z uvedbo pomorskega kredita pa se bo naša trgovinska mornarica brez dvoma še bolj razvila. Izjava generalnega direk-torja gospoda Gjuričića je v pomorskih ka-kor tudi v ostalih gospodarskih krogih iz-zvala največjo pozornost. Med drugim se naglašalo, da naši denarni zavodi doslej niso pokazali dovolj smisla za naše pomorstvo. V drugih državah obstojajo posebni zavodi za hipotekarni pomorski kredit. Naši finančni krogi pa so doslej zanudili, da bi kaj slabejšega uvedli tudi v naši državi. Sedanja vlada kaže mnogo smisla za pomorstvo. Ure-dila je vprašanje subvencioniranja obalne in dolge plošve in, sedaj bo brez dvoma ugodno rešila tudi vprašanje pomorskega kredita.

— Sporazumno postopanje Jugoslavije in Rumunije v Varšavi. Te dni se je mudil v Beogradu generalni tajnik rumunskega zu-nanega ministrstva g. Cesar Popescu, ki je bil sprejet od trgovinskega ministra dr. Demetroviča in od ministra za kmetijstvo dr. Šibenika. V izjavi, ki jo je podal novinar-jem, poudarja g. Popescu, da je glede nastopa Jugoslavije in Rumunije na var-šavski agrarni konferenci dosežen popoln sporazum. G. Popescu je nato odpoval v Bukarešto. Naša delegacija, ki je večeraj od-potovala v Varšavo, je sestavljena takole: trg. minister g. Demetrovič, kmetijski mi-nister dr. Šibenik; člani eksperti: nabavnik dr. Stojković, svetnik Milivoj Pilja, veteri-nar dr. Petrovič in šef kabineta dr. Mašić.

— Konferenca balkanskih držav, ki pro-izvajajo tobak. Grška vlada je pozvala našo vlado, da se udeleži konference držav, ki proizvajajo tobak, v svrhu skupne ureditve produkcije in prodaje tobaka. Na to konfe-renci, ki se bo vršila v Solunu, je grška vlada povabila tudi Bolgarijo in Turčijo. Naša vlada o sodelovanju na tej konferenci še ni sklepala. Seveda je naša država na sodelovanje z ostalimi državami, ki izvažajo tobak, interesirana predvsem v tej sme-ri, da bi se povečal naš izvoz tobaka, ki kakor znano še vedno močno zaostaja za izvozom ostalih treh držav.

— Kje se dobe veleposredne legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega jubilej-nega ljubljanskega veleposlana od 31. t. m. do 15. sept. po Din 30.— prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, žu-

panstva, prosvetna društva, tujsko-prometne ustanove in večje železniške postaje dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na raz-polago, naj se zahtevajo direktno od urada Ljubljanskega veleposlana. Organizacije in ustanove, ki bi želele prevzeti prodajo legi-timacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad veleposlana.

— Poostreje gospodarske krize v Italiji. Polom najstarejšega agrarnega donarnega zavoda v Italiji »Bonifiche Ferraresie« je vzbudil pozornost Evrope na italijansko gos-podarstvo. Pa tudi v Italiji sami je kriza tega zavoda sprožila novo nezaupanje na-sproti borzi efektov in nasproti bodočemu razvoju italijanskega gospodarstva. Število konkurzov v Italiji se letos že vse leto giblje na višini mesečnih 1000 primerov, kar je tudi za obseg italijanskega gospodarstva ogromno število. V juniju je bilo na pr. za-beleženih že 1050 konkurzov, julijska stati-stika pa beleži ponoven dvig na 1239 kon-kurzov. Za tekoči mesec je računati s po-voznim povečanjem števila insolventov, ker se je baš zadnje tedne konjunktura še po-slabšala. Število meničnih protestov se je v juliju nasproti juniju dvignilo od 83.360 na 90.211, kar pomeni tudi nasoroti juliju preteklega leta 10 odst. povzihanje.

— Uradni tečaji za september. Finančni minister je za september določil naslednje uradne tečaje: 1 napoleonor 218 Din, 1 zlata turška lira 247, 1 angl. funt 274,30, 1 ameriški dolar 56,30, 1 kanadski dolar 56, 1 nemška marka 13,45, 1 poljski zlot 6,35, 1 avstrijski šling 8.—, 1 belga 7,90, 1 ma-džarski pengoe 9,90, 1 brazilski milraj 6,30, 1 egiptski funt 281.—, 1 urugvajski pezo 51.—, 1 argentinski pezo 20,40, 1 papirnata turška lira ali 100 pajstrov 27.—, 100 zlatih frankov 1095,90, 100 franc. frankov 221,50, 100 švic. frankov 1095,90, 100 ita-lijanskih lir 295.—, 100 rumunskih lejev 40,80, 100 holandskih goldinarjev 2269.—, 100 danskih kron 1512.—, 100 švedskih kron 1517.—, 100 norveških kron 1511.—, 100 španskih pezet 605.—, 100 grških drahem 73,10, 100 češkoslovških kron 167,10, 100 finskih mark 142.—, 100 letonskih latov 186.—.

BORZE

26. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Le v devizah Praga in Cu-rih je bilo nekaj več potrebe. Tečaj deviz so se deloma za malenkost okrepili. Med efekti je bila zaključena Kranjska indus-trijska po 312.

Na zagrebškem efektom tržišču je Voj-na škoda danes za malenkost popustila in se je za aranžma in za kaso trgovala po 437. Od ostalih državnih vrednot je bilo zaklju-čeno le investicijsko posojilo po 88,50, do-čim so se 6 odst. bežluške obveznice trzo-vale po 76,50 do 77. Zasebne vrednote so bile zanemarljive; med bančnimi papirji pa je prišlo do prometa le v Prastedionu po 920, v Zemaljski po 135, v Etno po 152,50 in v Poljedelski po 56. V industrijskih pa-pirjih ni bilo prometa.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 22,71. — Berlin 13,45 — 13,485 (13,47). — Bruselj 7,8796. — Budimpešta 9,8867. — Curih 109,44 — 109,7. 4 (109,5). — Dunaj 795,11 — 798,11 (796,61). — London 274,15 — 274,95 (274,55). — Newyork 56,27. — Pariz 221,79. — Praga 166,87 — 167,67 (167,27). — Trst 294,15 — 296,15 (295,15). — Zagreb. Amsterdam 22,71. Dunaj 795,11 do 798,11. Berlin 13,4550—13,4850. Bruselj 7,8796. Budimpešta 9,8717—9,9017. Bukarešta 33,65—34,15. Milan 294,20—296,20. London 274,15—274,95. Newyork 56,17 do 56,37. Pariz 220,79—222,79. Praga 166,87 do 167,67. Curih 109,44—109,740. — Curih. Zagreb 9,1275. Pariz 20,24. London 25,0525. Newyork 51,4750. Bruselj 71,90. Milan 26,9150. Madrid 55,90. Amsterdam 20,275. Berlin 122,8650. Dunaj 72,70. Solija 3,7250. Praga 15,2625. Varšava 57,70. Bu-dimpešta 90,2150. Bukarešta 3,0650. — Dunaj. Beograd 12,5375—12,5775. Berlin 168,68—169,18. London 34,405—34,505. Mi-lan 37,0025—37,1025. Newyork 70,635 do 70,835. Praga 20,9625—21,0425. Curih 137,31 do 137,81.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 97,75 bl., 7% Blair 87,25 bl., Celjska 160 den., Ljub. kredit. 122 den., Prastedion 910 den., Kreditni zavod 170—180, Vevče 124 den., Ruše 280—300, Kranjska industrijska 312 zakli.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 437,25—437,75, za decem-bar 437—438, 8% Blair 97,25—98, 7% Blair 86,50—86,75, 7% Drž. hip. banka 85,50 do 86,25, 6% bežluške 77—77,50, 7% investicijske 88—88,50, agrarne 55 den.; bančne vrednote: Prastedion 910—920, Jugo 77,50 do 78,50, Union 191—193, Narodna 7950 do 8050, Etno 150—155, Srpska 186—188, Ze-maljska 134—135, Ljublj. kredita 122 den., Poljo 56—56,50; industrijske: Nar. šumska 25 den., Našička 1070—1150, Gutmann 150 do 155, Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Drava 230 den., Sečera 304—311, Ljevaonica 180—205, Brod vagon 110—115, Vevče 124—131, Isis 36—42, Dubrovačka 380—400, Trbojce 398—400. — Beograd. Vojna škoda 452—452,50, za decem-bar 461,50—462, investicijske 92—92,50, agrarne 56—56,75, 7% Blair 89—89,125, 7% Drž. hip. banka 87 zakli., Narodna 8030 do 8080.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (26. t. m.). Tenden-ca za les mlačen. Zaključena sta bila 2 va-zona oglja in 1 vagon bukovih neobroblje-nih plohov. Ekseklvno je bilo prodano 1 vagon letev (smreka-jelka, 13x60 mm, dol-žina 1,25, 1,50, 1,75 itd. do 4 m, I, II, III, monte, teža za 1 m³ 520 kg), fco meja, via Postojna tranzit po 300 Din za m³.

ZITO

+ Ziti trg (26. t. m.). Situacija na žit-nem trgu je trenutno zelo nejasna. Na bu-dimpeštanski borzi so danes tečaji za pšeni-co in koruzo ponovno popustili. Pod vpli-vom inozemstva pa se tudi pri nas cene nagibajo k popuščanju, čeprav ni znatnej-se ponudbe. Ponovno oslabitve tendence v inozemstvu pripisujejo deloma velikim pro-lajam ruske pšenice in ruskega ječmena na zapadnoevropskih tržiščih, deloma pa zelo ugodnim poročilom glede pričakovane leti-ne v Argentini in v Avstraliji. Na drugi strani pa je zopet upoštevali, da je letina severo-zapadne Evrope precej trpela zaradi teževnega vremena v prvi polovici avgusta, n da bo pridelek koruze tako v Evropi ka-kor tudi v Ameriki po sedanjih cenitvah znatno slabši nego lani. Cenitev pšenične-zade pridelka Kanade od 400 milijonov bu-šlov je bila v zadnjem času reducirana, do-

čim se zatrjuje, da bo letina v Zedinjenih državah nekoliko ugodnejša.

+ Ljubljanska borza (26. t. m.). Tenden-ca za žito nespremenjena. Zaključekovi ni bilo. Ponujali so (slov. post., plač. 30 dni): pšeni-cu: baško, 80/81 kg. mlevska arita po 242,5—245, 79/80 kg po 237,5—240, 78/79 kg po 232,5—235; ri: baško, 72 kg po 170 do 172,5; ječmen: baški, oziromi, 66/67 kg po 185—187,5; oves: baranjski, dobava v prvi polovici avgusta po 210—215; koruzo: baško po 165—167,50; moko: baško iz nove pšenice po 305—400.

+ Novosadska blagovna borza (26. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet: 24 vago-nov pšenice, 18 vagonov koruze, 6 vagonov moka in 13 vagonov otrobov. Pšenica: baška 79/80 kg 173—176; gornjebaška 79/80 kg 175—177,50; banaška, Tisa, 79/80 kg 175—177,50; gornjebaška 79/80 kg 170 do 172; sremska, slavonska, 78 kg 157,50 do 160. Oves: baški in sremski 140—145; ječmen: baški in sremski, 63/64, kg 115 do 120. Koruza: baška in sremska 127,50—130; ladja Dunav 130—132,50; banaška 120 do 125. Moka: baška »Oge« in »Ogg« 307,50 do 315; »2« 275—285; »5« 235—245; »6« 177,50—185; »7« 115—125; »8« 105—110. Otrobi: baški, sremski in banaški 95—100.

+ Somborska blagovna borza (26. t. m.). Tendence mlačna. Promet: 490 vagonov. Pšenica: baška, Tisa, 79/80 kg 167,50—177,50; gornjebaška, 79/80 kg 170—175; sremska, 78/79 kg 152,50—157,50; baška, Dunav, 79/80 kg 165—170. Oves: baški 130 do 135; sremski, slavonski 132,50—137,50. Ječmen: baški, 64/65 kg 110—115. Koruza: baška 122,50—127,50; za sept. 125—130; baška, Dunav, 79/80 kg 165—170. Moka: baška »Oge« in »Ogg« 300—310; »2« 270 do 280; »5« 225—235; »6« 160—170; »7« 115 do 125; »8« 95—100. Otrobi 85—90.

+ Budimpeštanska terminska borza (26. t. m.). Tendence mlačna, promet srednji. Pšenica: za oktober 16,56—16,57, za marec 18,27—18,28, za maj 18,65—18,66; ri: za oktober 10,50—10,52, za marec 11,71—11,72; koruza: za september 15,65—15,66, za maj 15,48—15,50.

SPORT

Sportni drobiži

Plavalna sekcija SK Ilirije bo v nedeljo gostovala na Sušaku proti plavalčam Vi-ktorije. Pod vodstvom g. Bradačeve in trenerja g. Deutza bodo odpotovali najbrž naslednje plavalce: Lampret, Bradač, Wohlfart, Fetsch, Sever, Dolenc, Kušej in Jenko.

Plavalna tekmovalna za prvenstvo Poljske so se vršila te dni. Doseženi so bili na-slednji rezultati: Gospodje: 100 m Kot (Cracovia) 1:10; 100 m hrbtno Karliczek 1:23,3 (nov rekord); 200 m Kot 2:38,8; 1500 metrov Kot 24:20; 400 m Kot 5:45; 200 m prsno Kaputek 3:04,5 (nov rekord); 400 m prsno Kaputek 6:44,6 (nov rekord. Dame: 400 m Jarkulisz 7:25,8 (nov rekord), 100 m hrbtno Reicher 1:42,5. Gdč. Novak, ki je priplaval na cilj v rekordnem času 1:36,8, je bila diskvalificirana. 1500 m Kreczmann 30:52,8. Gdč. Meller je pri tej točki izbolj-sala rekord na 500 m na 10:05,4. Gdč. Krecz-man pa rekord na 800 m na 16:20, 100 m Szczerb 1:29,8; 200 m prsno Jarkulisz 3:26,6 (nov rekord).

Kolesarski klub Ribnica je priredil v ne-deljo klubovo dirko, ki je dala naslednje rezultate: 1. F. Petek 1:12,23; 2. A. Murn 1:13,15; 3. I. Pucelj 1:13,45; 4. J. Pust 1:15,22. Dirka je potekla v najlepšem redu, za kar gje zahvala orožnikom iz Sodražice, ki so ob času vožnje prevzeli ob cesti redi- teljsko službo.

Službena tabela lahkoatletskega prven-stva države po klubih je naslednja: 1. Con-cordia (Zagreb) 73,116,80 točke. 2. Hašk (Zagreb) 68,612,63. 3. Primorje (Ljubljana) 56,187,02. 4. Ilirija (Ljubljana) 39,218,02. 5. Pančevački SK 28,667,05. 6. Jugoslavija (Beograd) 5,266,60. 7. Marathon (Zagreb) 4,466,60. 8. Ruski SK (Beograd) 2,220 točk. Državno prvenstvo poedincev se vrši 19. in 20. in 21. septembra na igrišču Concordie v Zagrebu.

Službene objave LNP z dne 26. t. m. (Poslovni odbor). Poslovni odbor je odobril vrstni red jesenskega prvenstvenega tekmovalna za celjsko okrožje kakor sledi: 28. septembra SK Olimp : Atletik SK. 5. oktobra SK Olimp : SK Celje, 12. oktobra SK Celje : Atletik SK. Vrstni red jesen-skega prvenstvenega tekmovalna klubov SK Amater, SK Trbovlje in SK Dobrna se glasi pravilno: 21. septembra SK Amater : SK Dobrna, 28. septembra SK Trbovlje : SK Dobrna, 5. oktobra SK Amater : SK Trbovlje.

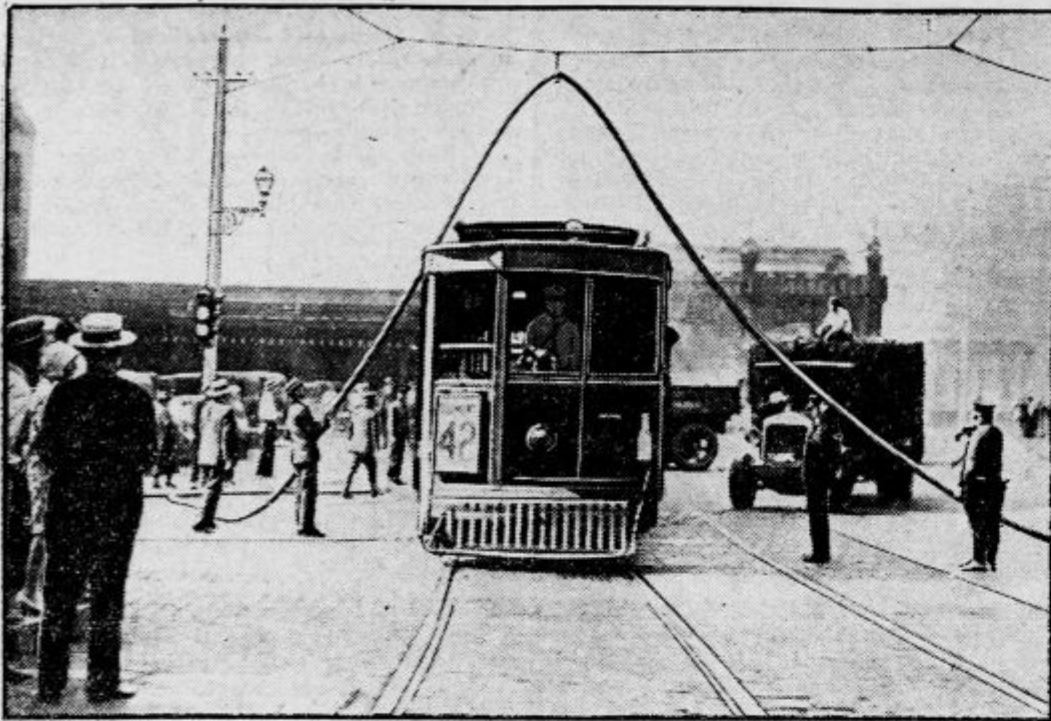
Tajnik II. Iz LNP. Seja poslovnega odbora da-nes 27. t. m. ob 19. v prostorih Del. zbornice, Miklošičeva cesta. — Seja upravnega odbora, na katero se vabi tudi odb. g. Bo-štič, bo danes 27. t. m. ob 20. v prostorih Del. zbornice, Miklošičeva cesta.

Službene objave Ljubljanskega plaval-nega podsaveza. Danes točno ob 17,30 ob-vezen trening za naslednje v Koleziji: Trampuž, Sketelj, Tuma, Otruba, Bleiweis, Kolar, Šramel, Stofla, Jamnik, Payer, Turnšek, Gabršček, Z'rovnik, Jesih, rezerve Er-bežnik, Fritsch, Mayer, Gregorič. Tehnični referent.

SK Ilirija (rokometna sekcija). Danes popoldne ob 17,45 važen in strogo obvezen trening za rokomet (Handball). Treningu morajo prisostvovati vse igralke brez izje-me. Po treningu razdelitev fotografij s tur-neje. Istočasno vrnitev opreme, katero so uporabljale igralke na turneji.

Iz življenja in sveta

Cevi požarne bramb ne ovirajo prometa

V Pittsburgu napelje požarna bramba svoje cevi nad progo cestne železnice, da pri svojih akcijah ne ovira prometa na živahnih ulicah.

Verska blaznost v Ameriki

Histerična prerokinja, ki spreobrača in kršči grešnike — Med poskočnimi melodijami sporoča svečenica vernikom božja naročila

Kakor v mnogih drugih ozirih, so Zedinjene države zlasti v verskem oziru silno zanimiv pojav. Površni opazovalec bi mislil, da so Američani po veliki večini evangeliki, manjšino tvorijo priseljenci iz katoliških dežel in ako se spomnimo še čudaških mormonov, bi bila verska slika ameriškega prebivalstva v glavnem določena. Temu pa ni tako, kajti Amerika je nesporno tako pester verski mozaik, kakršnega je težko najti kjeg drugje na svetu. Spisek krščanskih cerkva, ki so se več ali manj oddaljile od krščanstva, in ki pripisujejo večjo ali manjšo vrednost svetemu pismu, je skoro brez konca. Razen bolj znanih cerkvenih organizacij imamo v Ameriki učence Kristusa, znanost božje cerkve, cerkev čistega evangelija, cerkev kongregacionalistov, Kristusovo cerkev, krščansko unijo, sveto cerkev gospoda boga, nazareško cerkev in številne druge pobožne združbe lokalnega pomena.

V ameriškem verskem življenju deluje gotovo lepo število resnih filozofov in znanstvenikov, na drugi strani pa cela vrsta prebrisanih sleparjev in koristolovcev izkorišča versko čustvovanje ameriškega človeka. Delovanje

takih poslovnih cerkvenjakov je izvrstno popisal ameriški romanopisec Sinclair Lewis v svoji knjigi »Elmer Gantry«.

Med voditelji fantastičnih cerkvenih struj so ženske in ravno zadnje čase poročajo listi o presenetljivih uspehih gospe Mac Phersonove, ki nastopa kot prerokinja in prinaša vernikom poročila naravnost iz nebes. Svoje cerimonijske, ki so za naše pojme nekakšne bogoskrunske orgije, vrši prerokinja pred tisočglavimi množicami v svojem svetišču, ki po vsem zunanjem videzu nalikuje prej nočnemu zabavišču, kinu ali varietetu, nego kraju za tiho pobožnost. Na poslopju je stolp, ki z vsemi pridobitvami moderne svetlobne tehnike vabi vernike k čudni pobožnosti. Notranjostina je amfiteater, obit z jarko rdečim suknjem. V ospredju je oder, kjer nastopa prerokinja, za odrom pa je močan orkester, ki proizvaja najnovejšo poskočnico iz Hollywooda. Na stenah viseemblemi iz Kalebale, tajnostni izreki iz raznih prerokovanj, stavki iz sv. pisma in skrivnega razodetja. Verniki, po večini starejši ljudje, v živahnem pomenku napeto pričakujejo začetka. Prizor spominja močno na gledališče, predno se vzdigne zastor.

V to napetost udari godba krepak ameriški marš. Rediteljice v uniformah bolniških strežnic pozovejo občinstvo s prstom na ustih, naj miruje, kajti na oder prihajajo ljudje s pisanimi banderi. Vse pade na kolena in par minut je določenih za tiho molitev. Po opravljeni molitvi zopet zaigra godba in igra toliko časa, dokler se v gornjem nadstropju amfiteatra ne pokaže velika procesija belo oblečenih deklic in mladeničev s škrlatno rdečimi ovratniki. V polkrogu obstopijo oder, pred njimi pa se prikaže prerokinja gospa Mac Phersonova v globoko izrezani svilnati beli obleki in s širokim križem preko života. Na glavi ima baret srednjeveških skolastikov, s pleč pa ji pada vijoličast plašč iz žameta. Množice vernikov pozdravijo svojo najvišjo svečenico z oglušajočim ploskanjem in ji posipajo cvetlice na poti do vzvišenega sedeža. Zda se začne čudno blazne verske cerimonije. Vsi verniki kričijo kakor blazni: »Ra, ra, ra, ra.« Nihče ne ve, kaj naj to pomeni, zato pa se vsakdo tem gorečnejše udeleži te molitve. Zda zapove svečenica »aleluja« in vse zahtuli to besedo. Nato spet ukaže, da mora vsakdo prijeti za roko svojega soseda ter mu zagotoviti, kako je srečen, ko ga vidi. Končno pa stopi pre-

rokinja na prižnico ter pove najnovejša, ko čita najnovejšo poročilo, da je prerokinja v svoji histeriji in verski blaznosti dospela do skrajnih meja ter jo je nedavno zadel mrtvoud, vsled česar je izgubila vid in bo nedvomno zapadla v popolno blaznost. Verniki, ki podlegajo njeni blazni histeriji, so mnenja, da je nesrečna sirotka prevzela nase vse njih muke ter govore o nekakem odrešeniku. Cerkveni zbor je sklenil, da bo novo gibanje odselej vodila hčerka svečenice miss Roberta.

Sijajne plače

Ravnatelj Betlehemske livarne v New Yorku dobivajo plače, o katerih se evropskim direktorjem niti ne sanja. Tako zasluži na pr. Evgen Gryce nad poldrugi milijon dolarjev letno. Stalna plača znaša sicer samo 140 tisoč dolarjev, zato pa tem več vrže provizije za sklenjene kupčije in vsakoletna nagrada za zvišanje dohodkov, ki jih ima družba. Zanimivo je, da so prišle te številke na dan o priklji sodniške razprave. Betlehemske livarne se pripravljajo na zedinjenje z onimi v Youngstownu. Delničarji, ki ugovarjajo temu zedinjenju, navajajo med drugim, da bo v tem primeru potrebno zvišati Gryceovo plačo vsaj za dva in pol milijona dolarjev letno, in to je še v Ameriki preveč!

Spomenik Roentgenu

V Remscheidu (Porenje) bodo postavili spomenik dobrotniku trpečega človeštva Roentgenu. Načrt za spomenik, ki predstavlja genija luči, je napravil pruski kipar Breker.

Grozote električnega stola

Te dni je preteklo tri leta, odkar sta na električnem stolu v Sing-Singu končala svoje življenje italijanska socialista Sacco in Vanzetti. Obsojena sta bila na smrt brez vsakih dokazov očitanih jima umorov. Ameriški velekapital je zahteval njuno smrt in pravosodje se je moralo ukloniti zahtevi množičnikov iz Wall-Streeta. V zvezi s to obtožnico so listi znova pozivili vprašanje usmrčevanja z elektriko in splošno poudarjajo, da je to sramota Amerike. Smrt na električnem stolu je namreč nadvse strahovita in kruta, kajti obsojenec naravnost zgori pod silnim električnim tokom. Lansko leto je bilo na ta način usmrčenih 128 ljudi. Med vsemi državami ima samo Amerika določen dan za izvrševanje smrtnih kazni. Vsak četrtek gresta v

Sing-Singu na smrtni stol po dva ali po trije obsojenci. V trenutku, ko sklenjeni tok usmrti obsojenca, se v vsej kaznilnici zmanjša ostrost svetlobe električnih žarnic in vsi obsojenci vedo, da se bliža čas, ko bodo oni sami na vrsti. Kakih 10 milimetrov debela žica dodaja električnemu stolu tok napetosti 2100 voltov. Obsojenec ima na glavi jeklen šlem, pod katerim je mokra goba, da je spoj zamačeno sklenjen. Pod ogromnim električnim tokom se čisto dogodi, da nesrečnik prej začne goreti, predno je mrtve. Tu di je bajka, da umirajo obsojenci, ker jih udari srčna kap, marveč čisto skro doslovno zoglenijo.

Neprilike v stari domovini

Poročali smo v nedeljski številki o čudni zgodbi 74-letnega Alzačana Charlesa Hartmana, ki je odšel po vojni leta 1871. v Ameriko, ker ni maral postati nemški državljani. Zda, ko je pred smrtjo obiskal staro domovino, so ga zaprli, češ da je bil med vojno v odsotnosti obsojen na smrt radi vohunstva Nemcem v korist. Razprava, ki se je vršila v Parizu, je ugotovila, da je v času, ko je živel pravi Hartman v S. Francisku, nemški špijanski urad zahteval njegove listine od Hartmanove rojstne občine v Nordheimu. Leta 1906. je dobil te listine laži Hartman v Washingtonu. Med vojno se je potaval v Švici, kjer je izdaljal protimilitaristične knjige in liste. Bil je velik prijatelj boljševikov in francoskih levih politikov. Leta 1914. je v New Yorku priredil veliko protestno zborovanje zoper prodajo vojni potrebščin Antanti. Leta 1915. je prišel rovariti tudi na Angleškem, a kmalu je bil izgnan. Angleži bi ga obesili, če bi se ne bil izkazal kot francoski državljani. Potem je nadaljeval laži Hartman svoje delovanje v korist Nemčije v Ženevi, kjer so oblasti prepovedale njegov list »Paris-Généve« (med sotrudniki je bil tudi Lenin). Ko je aprila 1918 obsodilo vojno sodišče laži Hartmana na vešala, je pobegnil v Berlin in od tedaj izginil. Ni izključeno, da se zda nahaja, pod tujim kaj pa imenom, v sovjetski službi: sledovi njegovih ženevskih sotrudnikov vodijo namreč v Moskvo... Predsednik vojnega sodišča je na kratko poročal o teh podatkih in prečital uradno izjavo s preklicem obsodbe, v kolikor se nanaša na pravega Hartmana. Razburjen je starec s srečnim smehljajem zapustil sodišče in se odpeljal v svoj domoči Nordheim.

Montezumov zlati zaklad najden

Po poročilih iz Mehike so iskaleci odkrili ogromni zaklad plemena Majev v razvalinah bajeslovnega svetišča zadnjega mehiškega cesarja Montezume. Angleški učenjak dr. Tomaž Gann je v neprehodnih goščavah pralesov Guatemale naletel na mogočno zidovje ter v teh razvalinah spoznal skrivnostno svetišče Moh-Ka-Can-Ha. Ta mogočni hram je sezidal narod Majev, ki so ga španski osvobodilci izbrisali z lica zemlje. Stare pripovedke so vedele pripovedovati, da so v razvalinah tega svetišča skrite kronske dragocenosti mehiških cesarjev. Dr. Ganna je na poti spremljal kapetan Robson, ki že nekoliko let živi stalno v Guatemali ter je izvrsten poznavalec jezika, šeg in navad tamošnjih divjih Indijancev. Kakor poroča dr. Gann, je na površju le majhen del svetišča, glavni prostori pa so v notranjosti pod zemljo. Odprava si je z dinamitom odkrila dohod v podzemlje, kjer je našla razsežno mrežo hodnikov. Vhod v podzemeljske hodnike je bil zaprt z velikanskimi skalami in popolnoma zatrpan z zemljo. Raziskovalci so rabili par tednov predno so osvobodili dohod. V obsežnih dvoranih, ki so presenetljivo dobro ohranjene, so našli doslej za 5 milijonov dolarjev zlata in dragocenosti. Vendar slutijo, da bo v notranjih dvoranih še veliko več dragocenosti. Guatemalska vlada, ki spočetka ni verovala v kak uspeh podjetja, je sedaj poslala k dr. Gannu svojega zastopnika, da si zagotovi vsaj one predmete, ki imajo zgodovinsko in muzealno vrednost.

Z nemške razstave brezžične tehnike

Slika nam kaže prvotni Edisonov fonograf, ki je sličen šivalnemu stroju. Tudi valj se poganja na enak način.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

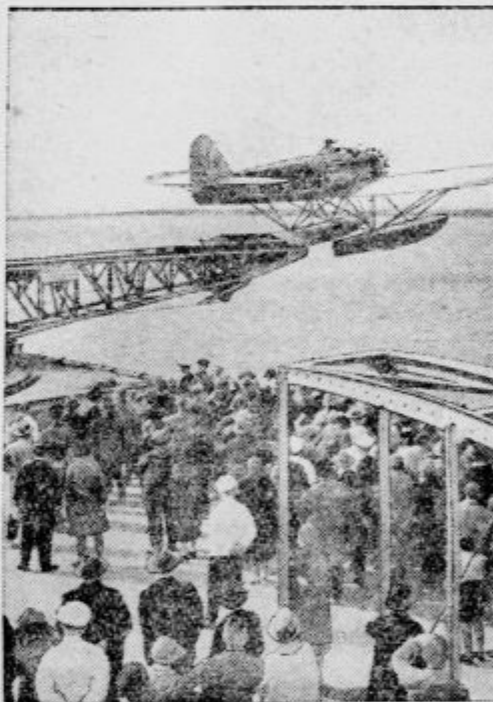
Sreda, 27. avgusta.

Ljubljana 12.30: Plošče. — Napoved časa, borza, plošče. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18.30: Koncert ljubljanskega kluba »Krimašev«. — 19.30: Ura dobre knjige: Cankarjevi spisi. — 20: Opera na ploščah. — 22: Napoved časa in poročila. Četrtek, 28. avgusta.

Ljubljana 12.30: Plošče. — 13: Napoved časa, borza, plošče. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18.30: Godba na harmoniko. — 19.30: Otroška ura (Milčinski). — 20: Plošče. — 20.15: Jugoslovski večer: prenos iz Beograda. — 21.05: Prenos iz Zagreba. — 21.55: Koncert delavske godbe »Zarja«.

Beograd 9: Prenos z Saborne cerkve. — 10: Plošče. — 12.30: Ciganska godba. — 19.30: Koncert radio-kvarteta. — 20.15: Jugoslovski večer. — 22.55: Poročila. — 23.10: Lahka glasba. — Zagreb 12.30: Plošče. — 20.15: Prenos iz Beograda. — 21.05: Arije in pesmi. — 21.55: Iz Ljubljane. — Praga 17: Popoldanski koncert. — 21: Koncert na harfo in violino. — 21.30: Pevski koncert. — 22.15: Koncert na orgle. — Brno 17: Program iz Prage. — 21: Godba za ples. — 22.15: Koncert iz Prage. — Varšava 18: Koncert. — 18.30: Finske pesmi. — 20.15: Večerni koncert. — 23: Godba za ples. — Dunaj 11: Popoldanski koncert. — 15.15: Koncert orkestra. — 20.05: Glasbeni kontrasti. — 22.05: Komorna glasba. — Berlin 20.30: Orkestralni koncert. — 21.20: Nepoznani Beethoven. — Godba za ples. — Frankfurt 19.30: Operna glasba. — 20.30: Dramski večer. — 22.20: Lahka glasba. — Langenberg 17.30: Koncert solistov. — 20: Orkestralni in klavirski koncert: valčki. — Lahka godba. — Stuttgart 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — Budimpešta 9.15: Koncert. — 17.30: Koncert orkestra balalajk. — 20: Orientalški koncert. — Ciganska godba. — Rim 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.02: Puccinijeva opera »Turandot«.

Novi poskusi z letali

S prekoceanskega parnika »Europe« odleti aeroplan, ki mu da zagon katapult, če liki strelca švigne v zrak. Nova priprava nadomešča zalet, za katerega na ladji ni prostora.

Ameriška prerokinja Mc Pherson

Ustanoviteljica in načelnica ene izmed ameriških verskih ločin g. Aimée Mc Pherson s svojo hčerko Roberto. Prerokinja je nena-odselepa in ohromela; vrhu tega so ji odpovedali živci, da je na meji blaznosti. Vodstvo cerkve bo prevzela nje hčerka.

Henri Falk:

Vitel

Družina Gastona Merteuila bi bila zelo srečna, če bi ta očarljivi mladenič dva in dvajsetih let ne roboval strasti, katere žrtev ni preštel: igri.

Gospod in gospa Merteuilova, zelo bogata meščana, sta trpela zaradi te strasti svojega dečka, mnogo bolj, nego če bi bila reveža, kajti bila sta moralno obvezana, da sta plačevala njegove dolgove.

Očitki, prigovori, tarnanja, prekletstva, nič se ni prijel Gastona, čigar strast je imela povsem znake bolnega značaja, kakor je pravil dr. Cluzel, domači zdravnik. Ni se omejil, da bi igral samo v klubu, v baru, v kavarni, pri dirkah: še doma je začeljen z materjo vsakovrstne stave in je predlagal očetu partije na karte do jutranje zore in je silil svojo bolno staro mater, da je igrala z njim poker na nočni omarici poleg postelje, v kateri je prebivala svoje dni. Naravno, da je njegova družina mislila na to, da bi se ga iznebila z zakonom.

Večkrat so ga predstavili mladim ženskam; a on je zabaval svoje morebitne bodoče žene samo s številkami, s podvojenimi položki, z igralnimi banka-

mi in stavami. In vsakokrat je ostrčil starše svoje morebitne bodoče žene že ob prvem obisku s tem, da je predlagal partijo pokerja za ugonabljanje dolgega časa.

Ob vsakem neuspelem zakonu se je pridušal gospod Merteuil, da ne bo več plačeval norosti svojega sina; a plačeval je vendarle, ker mu je šlo za čast svojega imena.

Tako da je Gaston končno precej globoko posegal v njegovo bogastvo. Gaston je obžaloval s svojimi starši usodne posledice svoje manije, a ni se mogel ozdraviti.

In tako je nekega dne domači zdravnik spregovoril naslednje besede:

»Večkrat sem dejal, da kaže strast tega mladeniča znake bolezni. Zato jo moramo ozdraviti kakor bolezen. Toda v Parizu, v središču in dotiku vseh skušnjav, vaš sin ne bo ozdravel. Pošljite ga na deželo, ali ne v kakšno vas, kjer bi našel v gostilni hrane za svoje razvado. Pošljite ga v kakšno samotno kmetijo; treba ga je napeti s poljskim delom. A to ne brani, da bi se malce tudi ne povešil: z vrtnarstvom, ribarjenjem, sprehodi in premišljevanjem... Po kakšnem tednu tega zdravljenja v samotni brez skušnjav se vam bo vrnil popolnoma in za vselej zdrav.«

Gaston ni bil napačen dečko in je takoj sprejel nasvete dobrega doktorja. Pomlad je šele klila.

Kaj za to!

Ko so njegovi stariši iztaknili v pozabljeni vasi primerno podeželsko bivališče, je Gaston uredil svoje kovčge in ostavil Pariz.

Do bivališče, na posestvu nekega zakupnika, je ležalo ob bregu prekrasne reke.

Oče Machu, zakupnik, je bil daljni sorodnik gospoda Merteuila.

Ker so ga bili opozorili, kako naj ravna s Gastonom, je prepovedal svoji družini iz žene in hčerke, kakor tudi vsem poslom vsakršne partije in stave, ki bi jih Gaston predlagal.

Prepovedal je igre vseh vrst, celo tombolo; načrtal je mlademu meščanu cel podroben načrt poljskega dela in zabav.

Ob sedmih jutraj je Gaston vstajal in pozajtrkoval. Nato je odšel na polje, kjer je delal vsa mogoča dela, dokler ga ni naraščajoča vročina povabila k odpočitku. Takrat je sedel z dobro knjigo poleg mrmrajočega studenčka pod senco stoletnega hrasta.

Kakšenkrat je ga obiskala ob studenčku in v gozdiču zakupnikova hči.

Tedaj sta si izmenjavala sladke obljube: včasih sta tudi molčala in le mravlja pod mahom je vedela za skrivnost njunega molka.

Včasih pa ni bila hči, temveč zakupnikova žena, ki je presenetila Gastona, sklonjenega nad kakšnim delom Cicero na ali filozofa Seneka.

Ob takšnih srečanjih so se razvijali živi pomenki, pomešani z vzdihli, kajti zakupnikova žena je uživala na vso moč na svežem zraku predavano filozofijo.

Zvečer so si pripovedovali pod svetilke zgodbe iz podeželskega življenja. Nato je vsakdo odšel v svojo sobo, da bi se naspal spanja pravičnih.

»Toda jaz se strahotno dolgočasim! je zavrnil Gaston po dveh tednih. «Čutim, da bom zbolel.«

Strast do igranja je v resnici neka vrsta zastrupljenja, slična onemu, ki ga povzroča kokain in opij. Popolna in nenadna odpoved na strup povzroči mnogokdaj težke nerednosti v organizmu.

Ker je dr. Cluzel že prvi dan odtegnil svojemu bolniku strup igre, je mladenič kmalu zapadel v težko turobnost.

Znak bolezni je bilo to, da se mu je trebušna mrena močno stisnila, kar se je na zunaj kazalo z neprestanim zde-

hanjem. Nekega dne, ko je pohajal samotni po polju, je opazil trop krav.

Bilo jih je dosti.

Potem je sledil brez vsakega načrta čredi, ki jo je gnil mlad pastir.

Čez četrto ure se je čreda ustavila pred ograjenim pašnikom.

Krave so stopile vanj druga za drugo bolj razumno nego ljudje in čim so bile tam, so se začele pasti z blaženostjo.

Potem je pastir zaprl vrata, sam pa je stopil skozi manjša vrata, ki so imele obliko pokončnega vitla, in je odšel.

Gaston se je približal vitlu. Poskusil ga je zavrteti na njegovi osi in se mu je zazdelo zelo zabavno ugibati, kateri izmed štirih krakov na vretenu se bo ustavil na ograji, če vitel zavrti.

Med tem ko se je kratkočasil s tem početjem, sta prišla mimo dva kmeta. Pozanimal ju je za svoje poskuse in je jima ponudil majhno vsoto, če bi ugani prav, zahtevajoč v zameno istotlikšno vsoto, če bi se zmotila. Kmeta sta ponudbo sprejela.

Imel je dve uri časa: ob šestih se je zbral že cel kmetijski shod okoli vitla.

Gaston je imel banko. Določili so si sestanek za naslednji dan. Naslednjega dne, ob zori, je Gaston

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

»Morda vam lahko že jutri odgovorim na to vprašanje, Curtis. Bodite zdaj tako dobri in stopite skozi tale vrata venkaj.« Tako govorec je na stečaj odprla steklena vrata. »Pojdite zdaj tik ob zidu, ne, tam; tam okoli je prišel stotnik Farrar; mimo kuhinje preko vrta na glavno stezo.«

Curtis ga je začuden pogledal: »Čemu pa vse to?«

»To boste jutri zvedeli. Lahko noč!« Po Sinclairjevem odhodu je trojica v živnem molčanju obsedela okoli mize v družinski sobi. Kenyon je stopil k stenski omarici in vzel iz nje steklenko z whiskyjem, sifonko v srebrnem stojalu in tri brušene kozarce, ki jih je nalil. »Le kaj je temu Sinclairju na umu?« je vprašal Farrar, željno srebaje svoj whisky. »Kar smešno neudobno je v tem prostoru in razen tega še strašno soparno. Ali ne bi odprli vrat?«

»Kakor hočete,« je malomarno odvrnil Kenyon. »Sicer se pa ti detektivni zmerom obdajajo s tako skrivnostno temo. Kdo ve, ali je sploh kaj za tem?« Anthony je slonel globoko v naslanjaču. Grozotnost zločina ga je bila kar omamila.

Kenyon se je zdaj obrnil k njemu. »Kaj prav za prav delate v tem oddaljenem kraju, George? In zakaj, vraga,

nas niste obvestili, da ste tu?«

»Oh, to je samo majhen izlet na dopust. Izprva sem vas nameraval obiskati. V Littleworthu stanujem že tri dni. A zdajci mi je prišlo na um: če se tako nenadoma prikažem, boste nemara mislili, da si hočem prilisičiti glavno vlogo v vaši novi komediji. Mar bi bil prišel k vam!«

»Ne vem, če bi bilo to kaj vplivalo na dogodek,« je hladno odvrnil Kenyon. »Človeku se v takem trenutku zmerom zdi, da bi se bilo morda vendarle kaj zgodilo, kar bi bilo preprečilo to strašno dejanje.«

Razburjenja minulega dne in ubitost, ki je bila nastopila za njimi — vse to se je končno uveljavilo; zaspali so vsi trije. Kenyon na zofi, ona dva pa v klubnjakih.

V sosednji sobi je stražil Sinclair. Njegovi živci so se trgali od napetosti. Nabit samokres in električna žepna svetilka sta ležala zraven njega na mizi. Cerkvena ura je v dalji odbijala čas. Iz doline so se oglašali mnogolični zvoki nočne narave. Kdaj pa kdaj se je začula trobilja avtomobila, ki je brzel po oddaljeni cesti... in časih so zasumeli gozdovi. Bila je soparna, mehka noč, noč brez meseca. V takih nočeh je zelo živo. Iz družinske sobe je prihajalo od-

merjeno tiktakanje ure kakor utrip nemirnega srca. Dvakrat je šel Sinclair po prstih skozi sobo in neslišno odprla vlomljena vrata, ki so visela na svojih tečajih. Nato se je vrnil na svoj sedež pri oknu in zastrmel v črno noč. Ko so se na nebu pokazali prvi znaki nastopajočega jutra, se je zdajci strmo vzravnal v naslanjaču. Temna postava je bila počasi prilezla iz gozda.

2. poglavje.

Drugo jutro.

Naglica, s katero se raznese vest o umoru, je čudovita.

Morda je bila služkinja kaj izklepetala, morda redar ni mogel držati jezika za zobni — kdo ve? Vsekakor je stala okoli hiše že na vse zgodaj razburjena množica domačinov — uprav kakor je bil Sinclair napovedal. Kar odleglo je vsem, ko se je naposled pokazal policijski avtomobil; narednik Curtis in trije redarji so stopili iz njega in jeli neutegoma odganjati radovedneže.

Jutro je bilo krasno, lahna sapica je pihljala, vrt je bil poln težke vonjave poletnih cvetic. Človeku se ne bi bilo zdelo mogoče, da je bil ta ljubki košček zemeljske površine pred malo urami porizišč strašnega zločina.

Sinclair je stal pri vratih in z vso dušo užival krasno jutro; preveč utrjen je bil, da bi bil čutil grozo, ki je morila ostale.

Moirra je bila že pokoncu, blede, s temnimi kolobarji okoli oči, in se je hrabro lotela dela v kuhinji, zakaj —

moški hočejo jesti, naj bo v hiši tragedija ali ne.

Trojica gospodov v družinski sobi se še ni bila prebudila iz svojega nemirnega sna in Sinclair je z večjim očesom opazoval njihove obraze.

Pogled na človeka, ki spi oblečen in neumit v naslanjaču, ni nikoli posebno ugoden; Sinclairja je tako prevzel, da se je z nekakšno neudobnostjo potipal za strniščasti podbradek.

Vsakateri izmed trojice je predstavljal izrazit, od ostalih dveh popolnoma različen tip. Dramatik je zbuja s svojim krepkim, odločnim obrazom povsem mladosten vtis, čeprav mu je bilo že štirideset let. Njegovi lasje so bili že nekoliko posiveli, a barva obraza je bila sveža in neizrabljena; njegove črte so bile črte moža, ki je vaje ukazovati.

Anthony je bil čisto drugi tip. Imel je fino začrtan deški obraz — obraz, ki je morda nekoliko preveč nalikoval portretu na razglednicah, in goste, kodrate, za strožji okus predolge lase. Njegovi tenki, nežni prsti so bili prsti umetnika in niti spanje ni moglo zmanjšati nekam ženske sladkosti njegovih črt.

Farrar s svoje strani je bil popolni tip vojaka; njegova odločna usta so izražala nekakšno brezobzirnost. Sinclair se je vprašujoče ozrl nanj, kakor bi si hotel obuditi v spominu nekaj, kar je bil pozabil.

Vstop narednika Curtisa je zbudil speče. Kenyon se je pretegnil in nekajkrat krepko zazelhal; nato ga je izpre-

letel stresljaj, kakor da se je mahoma spomnil strašnih dogodkov. A njegov močni razum se je takoj osvestil položaja in takoj se je imel spet v oblasti. Anthony je skočil pokoncu, si pokrili obraz z rokami in zašokal ob spominu na strašne dojme včerajšnjega dne.

Farrar je bil v tistem trenutku, ko je odprl oči, tudi že popolnoma prebujen — lastnost, ki si jo pridobi vsak, kdor je dolgo opravljal službo v strelskih jarkih. Z nasmeškom je pozdravil Sinclairja in mimogrede vprašal, ali se je ponoči kaj zgodilo. Nato si je nalil iz steklenke kozarec whiskyja in ga zljil vase, ne da bi ga bil zmešal z vodo.

»Cel roj fotografskih poročevalcev oblega hišo,« je povedal Curtis.

»Glejte, da ne pridejo noter,« je kratko velel Sinclair.

»To seveda skušam, a vozovi dohajajo neprestano in iz vsakega skoči novinar z ogromno zapisnico v roki. Tisti, ki so posebno zviti, skušajo obiti hišo in priti vanjo od zadaj, skozi vrt.«

»Postavite enega izmed naših mož na stražo. Skrajno važno je, da ne pride nihče noter, zakaj natančne preiskave še nisem utegnil opraviti.«

»V redu!« je rekel Curtis in odšel, da neutegoma izpolni naročilo.

Gospa Kenyonova je bila med tem dala prinesiti zajtrk in povabila gospode, naj si postrežejo. Sinclair se je zadovoljil s škodelico kave, se zahvalil gospodinji in pozval Curtisa, naj gre z njim v pisalno sobo.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbe nepremičnin: Pri okrajnem sodišču v Kožem, 30. septembra ob 9., zemlj. knj. Križe, vl. št. 276. Cenilna vrednost 20.114 Din 40 p., vrednost pritlikline 1807 Din 50 p., najmanjši ponudek 13.610 Din. — Pri okrajnem sodišču v Višnji gori, 1. oktobra ob 9., zemlj. knj. Štepanja vas, vl. št. 146. Cenilna vrednost 68.209 Din 25 p., vrednost pritlikline 1000 Din, najmanjši ponudek 45.472 Din 84 p. — Pri okrajnem sodišču v Metliki, 7. oktobra ob 11., zemlj. knj. k. o. Bušinja vas, vl. št. 638. Cenilna vrednost 1000 Din, najmanjši ponudek 660 Din. — Pri okrajnem sodišču v Celju, 16. septembra ob 9., zemlj. knj. Kresnike, vl. št. 182 (hiša z gostilno in trgovino, vrt in pritlikline). Cenilna vrednost 172.580 Din, najmanjši ponudek 103.548 Din, vadij 17.258 Din. — Pri okrajnem sodišču v Celju, 24. septembra ob 9., zemlj. knj. Petrovce, položaj vl. št. 27 (poslopja, zemljišča in pritlikline); skupna cenilna vrednost 83.459 Din 70 p., polovica torej 41.729 Din 85 p., najmanjši ponudek 27.819 Din 90 p., vadij 4948 Din. — Pri okrajnem sodišču v Celju, 19. septembra ob 9., zemlj. knj. St. Jungert, vl. št. 163 (hiša, gospodarsko poslopje, delavnica, vinjak, pritlikline). Cenilna vrednost po oddelku prevzimate pravice (10.000 Din) 23.744 Din 05 p., najmanjši ponudek 19.829 Din 36 p., vadij 2975 Din. — Pri okrajnem sodišču v Celju, 17. septembra ob 9., zemlj. knj. Zagrad, vl. št. 448 (zidan hlev in stanovanjski prostor). Cenilna vrednost 40.120 Din 75 p., najmanjši ponudek 26.747 Din.

V zadrugi register v Mariboru se je vpisala zadruga: Splošno čevljarstvo »Nada« v Mariboru, r. z. o. z. Namen zadruge je, da z vsemi zakonito razpoložljivimi sredstvi pospešuje stanovske koristi svojih članov. Opravilni delež znaša 1000 Din in se mora plačati pri vstopu. Upravni odbor obstoji iz 2-4 zadrugnikov. Pravico zastopati zadrugo imata predsednik in blaginjak.

Advokatska komora razglasa, da je v imenik advokatov vpisan g. Rudolf Sterle v Ljubljani.

Direkcija dr. rudnika Velenje razpisuje za 4. septembra ob 11. 1500 kg svinjske masti in za 9. septembra ob 11. nabavo 300 kub. metrov janskega lesa. Pogoji se dobe pri direkciji.

Avtoarazna ministrstva za gradnje. Dne 9. septembra bo v računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje v Beogradu, Masarykova ulica št. 2 prva očetna licitacija za gradnjo nove avtoarazne ministrstva za gradnje v Beogradu. Proračun znaša 3.126.039 Din 33 p. Domači podjetniki položijo 207.000 Din kavejce, tuji 414.000 Din. Načrti, proračun in pogoji v računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje.

Kupite knjige v Tiskovni zadrugi!

Isolacije železobetonskih streh, teras, mostov in zidov zoper VODO in VLAGO, pločevine zoper RJO itd. obvarujejo v desetletja

Conco azbestni produkti

The Continental Products Co., Euclid — Ohio. U. S. A. Samoprodaja za Jugoslavijo: MIRKO MARMOLJA, Maribor, Cankarjeva ulica št. 26. 11487

najel nekega mizarja, da je prišel utrditi, opiliti in namazati vitel. Aparat se je sukal po tej majhni operaciji na svojem osišču, ne da bi več žalostno cvilil kakor prej. Mladenič je dal prinesiti stole in nekaj pižice.

Stavilci prejšnjega dne so s svoje strani privedli trop prijateljev.

In tako so močje igrali okoli vitla do pozne nočne ure, ob svitu svetiljk in pod očmi živine.

Gaston, ki ga je v mestu zasledovala smola, je imel na deželi srečo.

V nekoliko urah je pripravljal pet sto frankov in tedaj si je izmislil, da bi na raznih križiščih cest obesil kartone, ki so imeli pod debelo puščico napis:

Igra na vitel!

Vstop prost!

Po cestah so drveli ponoči razkošni avtomobili.

Radovednost je naglala nekatere njih lastnike, da so se ustavili ob vitlu. Tista preprosta igra jih je zabavala.

Nad vitlom so razpeli veliko plahito, da bi igralce čuvala solnca.

Potem je Gaston najel dva pazljiva kmeta, ki ju je namestil pred mizo kot croupiera. Podvojil je število krakov na vitlu in s pomočjo lokalnih listov je dal oglašiti osnivanje »Kmetske kazine«, ki da leži v najbolj zelenem koncu Fran-

Iz Kranja

r— Lep dokaz češko-jugoslovenskega prijateljstva. Ob priliki proslave 30 letnega obstoja Češke kočice pod Grintovcem so naši kranjski Čehi jasno dokazali svojo narodno zavednost in prijateljstvo do jugoslovenskega naroda. Na poziv ravnatelja tovarne »Jugobruna«, zavednega Slovenca, se je omenjene proslave udeležilo ne samo slovensko, temveč tudi celokupno uradništvo češke narodnosti, in s tem dokazalo, da stremi poleg gospodarskih tudi za družabnimi stiki z našim narodom. O nje ga navdušenju pričča dejstvo, da je poleg 60 letne ge. Boučkovice črsto korakala po dokaj napornih poti tudi 3letna Miluška, hčerka tovarniškega uradnika.

Svetovno znane originalne Weck-ove čaše
in aparati za vkuhanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič; Maribor: Karl V. in Pinter & Lenard; Glavna zaloga za Jugoslavijo: »FRUCTUS« Ljubljana, Ljubljana, Krekov trg 10. 60a

Gonilna jermena
prima in vse mlina, tehnične, obratne, v zalogi pri tvrdki Cadež & Brdar, Ljubljana, Kolo-dvorska ulica 62

Bolniške stole
najboljše izdelane v Avstriji, v zalogi pri tvrdki Cadež & Brdar, Ljubljana, Kolo-dvorska ulica 62

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Claven« je mast

M. Hrnjak
lekar — Sisak
Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavne skladišča

M. Hrnjak
lekar — Sisak
Madrac punjeni z volnom stane samo D 750. L. BROZOVIC, ZAGREB ULICA 82.

Tako divne noge

Vam dajejo samo elastične, fine, prilagodljive
FIKKO GOLD
Bemberg
11623 svilen NOGAVICE.

Zastave

s ali brez grba, čisto volnene, garantirane barve, v lepi izdelavi, izdeluje in razpošilja: **JOSIP WINKLER**, Subotica, poštni predal 48/d. Ilustrovani cenik brezplačno. 82

Pišite takoj po veliki brezplačni **KATALOG** tovarne glasbil, gramofonov in harmonik **Meinel & Herold** prodajna podružnica Maribor, št. 101-B in tudi Vi boste imeli dobro godbo in veselje v hiši. 297

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

POSETITE MEDNARODNI SEJEM IN IZLOŽBO v NOVEMSADU

od 27. septembra do 6. oktobra 1930.
50% popust v vožnji.
Minimalne takse za vizume.
SPECIJELNE RAZSTAVE. ATRAKCIJSKI PARK.

Legitimacije in pojasnila daje **SAJAMSKI URED NOVISAD** ali častna zastopstva in potniški biroji v državi in inozemstvu. 11610

Visokopritlično stanovanje

primerno za zdravnika, zobotehnika, trgovsko pisarno, na zelo prometnem kraju, blizu sodišča, s 1. novembrom na razpolago.
Direktni reflektanti naj javijo svoje adrese na oglašni oddelček »Jutra« pod »Lokal 11«. 11650

Najmodernejša pohištvo

za spalnice, jedilnice, gosposke sobe itd. kupite po najnižjih cenah pri tvrdki

J. Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1

Zahtevajte cenik!

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Prečernova ulica št. 4.

(Poleg francišanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej.
Birmanske zapestne ure od Din 70.— naprej.

Zahtevajte cenik, gratis in franko. 271

RAZPIS.

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje oddajo težakih, zidarskih in betonskih, tesarskih in pleskarskih del za napravo ograj okrog mestne stanovanjske kolonije na Vodovodni cesti.

Pojasnila in razpisni pripomočki se dobio med uradnimi urami pri mestnem gradbenem uradu, Solski dvorci 2/II. Tamkaj se tudi vlagajo pravilno opremljene ponudbe najkasneje do dne 2. septembra 1930 do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 23. avgusta 1930.

Sele sedaj sem sprevidel, da ni zdravja brez dobre prebave želodca. Pritisk v želodcu, pogosta vrtoглаvost, glavobol, nespečnost, zoprn okus, vzpehavanje, hemoroidi (zlata žila) so navadno posledica mučne zaprtosti. V vseh teh slučajih je najbolje jemati

LAKSIT
ki je najprijetnejši za zauživanje, ker ima vonj in okus čokolade in je najcenejši. — Originalna škatljica za 12kratno uporabo stane v vseh drogerijah in lekarnah 10 Din. — Po pošti razpošilja 166

DVORSKA LEKARNA. BOGOJEVICA, SKOPLJE.

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega dragega soproga in očeta, gospoda

ANTONA JUSTIN

izrekamo s tem vsem našo najtoplejšo zahvalo. Pred vsem se zahvaljujemo g. dr. Tavčarju za požrtvovalni trud, č. duhovščini, pevskega zboru Vič—Glince in godb. društvu »Gradaščica«. Najlepša hvala onim, ki so mu prinesli rož, in onim, ki so ga sprenili na poslednji poti. Hvala lepa vsem, ki so nas ustmeno ali pisмено tolažili v teh težkih dneh. 11645

Zalujoča rodbina Justin

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretresujočo vest, da je naša nad vse ljubljena soproga in mati, gospa

Marija Finžgar

posestnica in gostilničarka

danes po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, Bogu vdano preminula.
Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek dne 28. avgusta ob 9. uri iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Janžu.

Sveta maša zadušnica bo darovana v petek dne 29. avgusta zjutraj.
Sv. Marjeta na Dravskem polju, dne 26. avgusta 1930.

Rodbina Finžgarjeva

Potovanje po železnici in s parobrodi ob polovičnih cenah.
Legitimacije se dobe brezplačno v vseh mestih ali nepo-
sredno od Uprave velesejma v Oslietu.

Naslovi malih oglasov

In druge informacije tičoe se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah
»JUTRA« v

Novem mestu in na **Jesenicah**
Ljubljanska cesta št. 42 pri kolodvoru št. 100

Male oglase in inserate naročajte v naših podružnicah.

schila

harmoniko
ov, 52 prim ta
aj novo, Lubaso
o prodaja ali za
dijatiš harmo
Kucner, Stara
Vrhnika. 34387

onske plošče
epe komade ku-
udbe na oglasni
Jutra, pod šifro
ske plošče.
84544

Ženitve
Medvedec
v svrhu ženitve
stare do 45 let,
la nekaj premo-
razširjenje svo-
ij. Ponudbe na

dovec
et, treznega in
redenja, s sred-
stvom in dobro
obrtjo na deželi,
ho takojšnje že-
nija s poltenim

otrok, staro od
ki bi imela ne-
ne. Le resne po-
mogoče s sliko,
vrne, na oglasni
utrac pod šifro
me. Stroga taj-
čena. 34513

listnica
sko legitimacije
dolšek se je iz-
ajditelja prosim,
saj listnico pri
iverze. 3492

istnico
100—3200 Din in
dke Tomazič sem
t. m. na potu
nici od Splošne
ez šentpeterski
nazaj po drugi
prisilne delavni-
najditelj naj iz-
roti nagradi vr-

reji
in motor
HP proda MI

Strojna stroja
 m stanju, dobre
 50 in 8/50, radi
 a prostora po-
 n. Ponudbe na
 lek »Jutrac pod
 156«. 34493

Čni motor
ugodno napro-
rětnikovem trgu
ljana. 34507

premogi
drva
koks
tel. 2056

aroute &
fovi i pri
Cebin

olka

upimo vsako množino. —
pod »Jabol-
odr. »Jutra«
11654

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inšerlatni de' je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljublani.